

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo narodu
vodnik!

Izšla vsake trede.

Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—

Inačrti po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamke za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejema.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetke Stranke“.

Veselo vstajaj
vse sardove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopis se ne vra-
ča. — Plača in toll
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kalodvorah
ulica št. 7. — Telefon
kater. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104. 1

Dr. I. Rosina:

Velika noč.

Velika noč! Meni je najprijetnejši in naj-
lepši praznik celega leta. Kako tudi ne; saj
predstavlja zmago duha nad materijo, ideala
nad kruto realnostjo, zmago življenja nad
smrtjo. Z njo se zbudi cela natura k novemu
življenju in zahrepi na novi žetvi. Zima in
zimsko spanje je premagano, spočita hoče na-
rava sama na novo delo. In z naravo najde v
tem prazniku vsak delaven človek v njej no-
ve spodbude in novo voljo za daljno delo, no-
vo upanje na bogato jesen. Zato naj bo praz-
nik Velike noči najlepši praznik vsakemu
stremočemu človeku; zato je ona predvsem
praznik našega kmetovalca, slovenskega kme-
ta in z njim nas vseh!

Za našo stvar, za naše kmetko gibanje
pa ima tudi velik simboličen pomen Velika
noč. Ne samo, da ob tem prazniku črpamo
novo voljo do končne zmage, ne samo, da jo
podvojimo in sklenemo od začrtane poti ne
odstopiti niti za las, mi moramo spoznati ves
pomen tega praznika za nas in najti v njem
potrdilo našega dosedanjega in bodočega dela.

Velika noč predstavlja zmago krščanstva
nad poganstvom, zmago nove misli nad staro
in preživelo. S tem tvori mejnik v zgodovini
človeštva; kajti s to zmago je postalo člove-
štvo res — človeštvo. Z njo je dobil človek
mesto, ki mu gre, z njo je postal subjekt in
nosilec spoštovanja, samonaloženih dolžnosti
in pravic.

Prej ni bilo tako. V ogromni večini člo-
vek sam sploh ni pomenil ničesar in se ni
oziralo nanj. On je bil samo postavka v raču-
nu vsemogočnega vladarja, vladarja-boga.
Vsi azijski mogočniki pred Kristusovim roj-
stvom ne predstavljajo vladarje v našem po-
menu besede. Oni so za svoj narod — bogovi;
njim se pripisujejo božje lastnosti, oni ukazu-
jejo solncu in zvezdam, njih sklepom ni ugo-
vora. Kleče, z zastrtimi očmi se jim bližajo
pozemniki. Človeška misel si ni upala niti
do presoje, niti do kritike, niti do najmanj-
šega dvoma o vsemogočnosti in vsevednosti
teh mogočnikov. Kajti oni so bili zanje rojeni
iz bogov. Vsi drugi so masa brez pravic, ce-
lo brez pravice do misli, predmet mile volje
vladarja, ki sodi poljubno o njih življenju in
smrti. Ves narod je — mrtva stvar, samo
objekt.

Tako je bilo v bistvu v celi Aziji, tako v
Egiptu in vsem nerimskem svetu. Edino Rim
je poznal svobodo posameznika. Toda tudi tu
je veljala svoboda le za izbrance. Ogromna
večina vseh ljudi so bili sužnji, stvari brez
dolžnosti in pravic, brez svoje volje, predani
gospodu na življenje in smrt.

Iz temelja se menja ta položaj človeštva
s krščanstvom. Z besedami: »moje kraljestvo
ni od tega sveta« se prenese celo težišče du-
hovnega življenja onstran groba. Judje so
mislili, da hoče Krist ustanoviti posvetno dr-
žavo, kjer bo kralj judovski vladal kot naj-
višji cerkveni in posvetni gospod, kot sin
Jude in ljubljenece Jehove vsem narodom.
Krščanstvo pa je izreklo, da tuzemsko živ-
ljenje pomeni le toliko, v kolikor je predpri-

prava za bodoče onostransko življenje. Do-
slej so bile zapovedi vladarja, ki je bil tudi
posebna cerkev, najvišje božje zapovedi,
ki jih je prejel neposredno od božanstev v
naročilo in izpopolnitev. Sedaj šele so po-
stale njih zapovedi — posvetne zapovedi, ki
so podvržene zmotam, o katerih se lahko go-
vori in katere se lahko presoja, ker so lahko
dobre, ker so pa lahko tudi slabe. Cerkev se
loči od države.

S tem je dalo krščanstvo temelj demo-
kraciji. S tem je dalo posameznemu človeku
pravico in pogum misliti in presojati o vseh
posvetnih rečeh. Tu se šele dvigne posamez-
nik iz mase in vstane individuj s svojo voljo
in zahtevo, on postane — subjekt in nositelj
pravic. S tem, da je preneslo krščanstvo vso
težino religije v življenje po smrti v »kralje-
stvo, ki ni od tega sveta«, je osvobodilo to-
stransko življenje in ga odprlo kritiki in pre-
soji. Zato vidimo v njem po pravici početek
svobodnega človeka in vzrok za tako ogrom-
ne napredke vseh narodov, ki so sprejeli
krščanstvo.

Res so še skozi celi srednji vek absolu-
tistični vladarji. Toda kaj so oni proti svojim
predkrščanskim prednikom? Gole sence, v
dolgovih, podvrženi vedni bojzani pred cer-
kvenim anatemom, to je pred duhovno ob-
lastjo, ki je dobila popolno premoč nad za-
časno posvetno. Res, še delijo pravice po mili
volji, toda že se jim postavljajo meje vsepo-
vsod. Postavljajo se zakoni, ki jim dajejo si-
cer vse pravice, toda teh se morajo tudi oni
držati. Iz despotične države prihajamo v ab-
solutistično, iz nje je samo še korak do de-
mokracije. Iz vladarja-polboga je postal vla-
dar po božji milosti, iz njega vladar — po
volji naroda.

Narod postane vladar. Podaniki postane-
nejo državljani, ki so si svoje poglavitne pra-
vice zajamčili z ustavo. Sami odločajo o svoji
usodi, sami si postavljajo zakone in pravila.
Vsi državljani so država, narod je nositelj
vseh pravic in dolžnosti, narod je — suveren.
On edini lahko izreče besede kralja Ludvika
XV.: »Država, to sem jaz.«

S tem trenutkom postane šele socialna,
t. j. društvena politika sploh mogoča. Kajti
narod je brezimenski, je anonimen vladar.
Vsi so v enaki meri odgovorni za vse, vsak
ima moč, vsak ima pa tudi odgovornost in
sicer odgovornost — proti celoti, proti vsem.
Celota, društvo je, ki pride do veljave. Vsi
nosijo bremena, vsi delajo — vsi naj bodo
tudi zadovoljni in srečni, ker imajo vsi enako
pravico na to. Sedaj šele se izlušči pojava
onoga, ki tej celoti škoduje, ki živi na račun
drugih. To je parazit, brezdelnik. In izkrista-
lizirajo se tudi celi razredi, ki hočejo živeti
in ki žive na račun drugih! Kajti ti izkoriščajo
celoto — narod, da jim da zaupanje, ki ga
zlorabijo, da sebi odrežejo večji kos kruha.

Zato se združujejo vsi, ki mislijo, da se
jim godi krivica, da krivico odpravijo. In če
se združujemo v kmetko gibanje in kmet-
sko stranko, se združujemo zato, ker misli-
mo, da se nam je in da se nam še dela kri-
vica. In tudi zato, da bodoče krivice zabrani-
mo. Socialni pa smo zato, ker smo prepričani,
da je edino to prav za celoto, za ves narod.

: Vesele velikonočne praznike :
vsem bravcem „Kmetskega lista“

želita

Upravništvo.

Uredništvo.

Predvsem pa za vse delavne ljudi, ki
jim to tolmačimo, ki jim pravimo dan za
dnem, da so oni vladarji, volilci-vladarji, ki
si morajo sami pomagati, da pridejo iz jarka,
v katerega so jih potisnili; in da to ni prav
nič težko, da tu odloča le — volilna kroglja.
Kajti človek je gospodar tudi sobote in za-
to moramo samozavest človeka tudi dvigniti.

To naše delo je torej krščansko, da, ce-
lo ima svoje korenine in svoj začetek v kr-
ščanstvu, ki je šele dvignilo človeka na člo-
veka vredno stopnjo. Temu delu mi pripoma-
gamo toliko bolj, v kolikor branimo pravice
zastavljenih. V toliko bolj, v kolikor jim
povemo, na kaj imajo pravico.

Velika noč je praznik slovenskega kme-
ta. Ona je tudi praznik kmetkega gibanja in
praznik nas vseh, ki v tem gibanju delamo in
ki se mu priključujemo. Kajti praznik Velike
noči, praznik duha nad materijo nas v sim-
boličnem svojem pomenu v tem potrdi in nam
daje nove moči na pravi poti.

Ivan Albrecht:

Vstajenje.

I.

Po logih dramih se pomlad v življenje
in tisoč svetnih nad se solncu smeje,
da jih objame, vzljubi in ogreje
in jih povede v sveto preroujenje.

Končano mrzle ječe je trpljenje,
skrivnostnih dihi spreveva v gozdu veje,
drhteče nove čakajo odeje,
da v mladem zboru proslave vstajenje.

Tako za letom leto, tisoč, tisoč let
življenje vedno nova čuda vstvarja,
trpečim, žalostnim nebo otvarja.

Trpljenje naše naj sam Bog presodi
in nas iz groba boli s sabo vodi
do tja, kjer v glorijski žari nebeški cvet.

II.

Tam, kjer žari svobode cvet prekrasni,
kjer brat je bratu veren drug v zvestobi,
brez zla, brez slednje misli o hudobi
pozdravimo te, Zmagovalec jasni.

Če dolgo smo hodili, če smo kasni,
pomisli, da globoko v tesnem grobi
verig stoletnih robovali zlobi
brez krivde sužnji smo, Zveličar jasni...

A zdaj je oživelo v nas: Hozana!
Vemō, da zima smrti je končana
in da nam solnce angelj tvoj ponuja.

Glej, vstali smo! Pozdravljen! Aleluja!
Pokonci, bratje! Zvon zvoni v življenje,
trpeča raja, kliče te — Vstajenje!

Nov udarec za prečane.

(Govor posl. I. Pucelja o nošenju orožja.)

Gospodje, s proračunom je sedanja vlada večina naložila našemu ljudstvu težka, neznošna bremena. Danes mu pa s tem zakonom, o katerem baš sedaj razpravljamo, nastavlja samo novo past, da se vjame, samo zato, da ga more loviti in ga kaznovati.

V obeh primerih vidimo strašno nesposobnost sedanje vladine večine. Drugače tudi biti ne more. Kogar ni narod izvolil svobodno, kogar ni poslal iz proste volje v to hišo, ta ne more imeti drugačne moralne kvalifikacije in drugačnih zakonov, kakor jih dajete vi. Če bi jih narod svobodno izvolil in semkaj poslal, kakor je n. pr. mene, potem bi prihajali v to hišo z zavestjo, da so samo narodu odgovorni, samo narodu in nikomur drugemu in potem tudi ne bi imeli poguma, glasovati za tak proračun, kakor je letošnji, še manj bi pa imeli pogum, glasovati za tak zakon, kakor je predleženi zakon o nošenju orožja. Naš narod zahteva, da se mu da svobodna nošnja orožja, in svobodno izvoljeni poslanci morajo zastopati samo narodovo mišljenje. Če vam je narod dal pravico, da tukaj sedite in da ga zastopate, potem vam je dal to pravico zato, da mu njegovih pravic ne kratite, da mu jih ne jemljete. Če je kdo v naši državi poklican, da svobodno nosi orožje, potem je za to poklican v prvi vrsti naš kmet. Kdo je nosil vselej orožje, kadarkoli je bila država v nevarnosti? Koga kličete najprej v njeno obrambo? Kdo mora iti najprej na fronto? Kmet! Če je kmet dober takrat, ko vas brani in straži in če je takrat vreden, da nosi orožje, potem je tega zaupanja vreden tudi v mirnem času.

Strah pred uporom?

Gospodje iz vladine večine ne morejo razumeti, kako globoko žalijo zlasti kmetstvo prebivalstvo s tem, da mu to njegovo temeljno pravico omejujejo in utesnujejo. Na drugi strani pa tudi ne vidimo razlogov, zakaj ne daste narodu te pravice. Ali se morda bojite upora? Če se bojite upora, potem je to znamenje, da slabo vladate, in da vas peče vest. Če slabo vladate, potem ima narod tudi pravico do orožja, da zapodi tako vlado. Drugih razlogov, da utesnujete narodu pravico svobodnega nošenja orožja, ne poznam. (Prepir med poslancem Sv. Pribičevičem in Milutinom Dragutinovičem.) V imenu slovenskega kmetkega ljudstva zahtevam popolnoma neokrnjeno pravico svobodne nošnje orožja.

Vi hočete samo to, naj bo tukaj vsak državljani radikalni agitator, oziroma v Sloveniji klerikalni, ki naj poklekne pred vsakim mogotcem.

Prerekanje.

(Medkličici poslanca Jakoba Vrečka.)

Pucelj: No, Jaka, daj ti kaj povedati.

Franc Smodej: »Tudi Vi ste bili v vladi, zakaj pa vi niste donesli kakega boljšega predloga?

Pucelj: Gospod Smodej, vi ste bili na govornici, pa niste nič pametnega povedali. Ker vem, da vi ne znate nič pametnega povedati, sem bil radoveden, če je Jaka, ki je močnejši, kaj bolj pameten. Toda vidim, da je vse, kar je pripeljal g. Korošec v Beograd, sama revščina.

Ivan Vesenjaki: Mi smo bili svobodno izvoljeni!

Pucelj: Vi niste bili izvoljeni svobodno, ampak ste bili samo z zlorabo vere. Imam tukaj mal dokaz, da vi ne izkoriščate vere samo pri državnozbornih volitvah. Častiti gospod dekan Plantarič v Trebnjem je poslal Antonu Podpadcu, posestniku v Kamnem potoku 10, naslednje pismo:

»Jutri bodo občinske volitve za Veliko Loko. Upanje je, da bo zmagala SLS. To je

edina krščanska stranka v Sloveniji. Vse druge so več ali manj protikrščanske. Vi kot kristjan pač ne morete voliti s kako protikrščansko stranko, tudi ne s SKS, ker ta še ni v splošnem nič dobrega storila za kmetijski stan.« Potem okleveta mene in pravi: »Pač, gospod Pucelj si je dobro opomogel in tudi dal tu in tam kako podporo, toda za kmetijski stan vobče ni storil nič. Zato Vas prosim, da volite jutri s SLS, ali pa raje ostanite doma in tako tudi Vaši sinovi. Vas lepo pozdravljam vdani Josip Plantarič.«

Josip Hohnjec: Vrlo fino, pa tudi resnično!

Franc Smodej: Odlično!

Ivan Pucelj: Silno obžalujem, da je donešen ta policijski in birokratični zakon v trenutku, ko sedi na stolčku ministrstva policije Slovenec, g. dr. Anton Korošec.

Posebno me pa boli, da je zakon tako površno in neresno sestavljen.

Prestroge kazni.

Zato v imenu celokupnega kmečkega prebivalstva zahtevamo zlasti to, da se v petem oddelku tega zakonskega načrta, ki nosi naziv »kaznene odredbe«, besedilo spremeni v tem smislu, da te šikane in to strahovanje, ki je tu predvideno, ne bo strogo, zlasti ne za male prestopke, ki v očeh nas vseh ničesar ne pomenijo. Kmečko prebivalstvo na

Hrvatskem in v Bosni nima drv za svojo domačo uporabo. Ker pa je naša šumska uprava pač taka, da ne nastopa proti tistim, ki krađe milijarde premoženja iz naših gozdov, pač pa proti onim siromakom, ki so primorani nabrati si par trsk, da si zamorejo skuhati večerjico, smo kot zastopniki tega siromašnega kmečkega ljudstva prisiljeni staviti zahtevo, da se zaradi teh takozvanih prestopkov ne sme dotičnikom jemati pravica nošenja orožja.

Lovske tatvine.

Isto velja glede lovskih tatvin. Če zajec našemu kmetu požre oziroma uničuje drevesa in poseve ali pa srna popase fižol ter je kmet primoran radi samoobrambe in za strah ubiti zajca ali srno, se iz takih silobrambnih činov vendar ne smejo izvajati zakonske posledice z vso rigoroznostjo, kakor je to pričakovati pri današnjih političnih razmerah. Če pa ostane pri tem in tako, kakor je v zakonu predloženo, potem je to dokaz, da nameravate več kot polovico kmečkega prebivalstva naše države izključiti od te pravice. Ali hočete s takim postopanjem mirno dopustiti, da volkovi in medvedi lahko trgajo govedo, ovce in konje našega kmeta, kakor se jim hoče? To lahko dopustite, toda odgovornost je vaša. Kmetu bomo pa že povedali, kako ste ga s tem zakonom zopet ofernazili in njegove pravice na novo utesnili.

Glasoval bom pa, to se razume, proti takemu policijskemu birokratskemu in reakcionarnemu zakonu. (Burno odobravanje in ploskanje na levici.)

Za pravico slovenskega jezika.

(Govor tov. posl. Ivana Pucelja.)

V zadnji številki smo že poročali, da se je tov. posl. Pucelj v svojem govoru v proračunski razpravi zelo krepko zavzel tudi za enakopravnost slovenskega jezika in zahteval, da se morajo zapisniki o sejah voditi tudi v slovenskem jeziku. Ta predlog pa je skupščinski tajnik posl. Bedjanič (SLS) zavrnil. Zato je takoj naslednjega dne stavil tov. posl. Pucelj nov predlog, ki se glasi:

»Na podlagi čl. 61 in 68 poslovnika predlagam, da narodna skupščina sklene:

Narodna skupščina naj izvoli poseben odbor od 9 članov, ki naj izdelava načrt, da se skupščinski zapisniki vodijo menjaje se v cirilici in latinici v srbsko-hrvaškem oziroma slovenskem jeziku, da se tudi na ta način dokaže popolna enakopravnost slovenskega jezika s srbskim in hrvaškim jezikom.

Odbor naj dalje predlaga, da se morajo vsi zakoni in uredbe z zakonsko močjo izdati in tiskati v cirilici in v latinici tudi v slovenščini; tako da bi bilo vsem državljanom v enaki meri mogoče zakone poznati.

Ta svoj predlog je utemeljeval tov. posl. Pucelj s sledečim govorom:

»Dne 23. marca sem zahteval, da se skupščinski zapisnik popravi in da se moj govor zabeleži v slovenščini. To mojo zahtevo je g. tajnik Bedjanič zavrnil in rekel, da mojega predloga ne more sprejeti. Vladna večina je stališče g. tajnika odobrila. Zato predlagam danes svoj nujni predlog.

Skupščinski zapisniki so se vodili že pred sprejetjem ustave od l. 1918 dalje tudi v slovenščini. En zapisnik je napisan v cirilici, drugi v latinici, a tretji v slovenščini. To vse smo imeli že pred ustavo. Dne 23. marca t. l. pa smo doživeli nekaj drugega, čemur ste bili vsi priča. Ker pa mislimo, da imamo pravico tudi na slovenski zapisnik, predlagam, da se ta pravica nam še posebej zajamči.

Ko je sklenil g. dr. Korošec blejski sporazum, je dal izjaviti širom Slovenije, da slo-

venskih interesov ne bo branilo le 20 poslancev SLS, ampak vseh 133 poslancev radikalov in SLS.

Dr. Korošec: »To ste si izmislili! Nikoli nisem tega rekel!«

Pucelj: »Tako stoji zapisano v vaši izjavi, ki so jo objavili vaši listi. Če dr. Korošec ugotavlja, da njegovi listi lažejo, je meni prav.«

Da pa bo Narodna skupščina dokazala, da hoče spoštovati enakopravnost, naj izvoli odbor 9 članov, ki naj ukrene vse potrebno, da se bodo skupščinski zapisniki vodili v cirilici, v latinici in tudi v slovenščini. Ta odbor naj ukrene tudi vse potrebno, da se bodo vsi zakoni izdajali in objavljali tudi v slovenščini, da bodo vsi ljudje zakone poznali.

Zatajili so mater...

Naš slovenski pesnik Ivan Cankar je napisal prekrasno črtico o človeku, ki je zatajil svojo mater. To črtico je prestavil g. Pasarič tudi na hrvaški jezik in se danes bere tudi v hrvaških knjigah. Pasarič je rekel, da se je jokal, ko je to črticobral. Tako je tudi g. tajnik Bedjanič zatajil svojo mater, ko je moj predlog odbil, kar pomeni, da se sramuje svojega materinega jezika v tem domu.

Kremžar: »Vi ste se ga sramovali 7 let!«

Pucelj: »Vam ne odgovarjam, g. Kremžar, ampak vem, da je vas tudi nekoliko sram!«

Pucelj: »Ko je nato prišlo do glasovanja, se je pokazalo, da ni glasoval samo g. Bedjanič proti temu, da bodi tudi slovenščina popolnoma ravnopravna v tej hiši, ampak so proti mojemu predlogu glasovali vsi poslanci SLS. To boli vso Slovenijo.

Komedijanti.

Odkar so gospodje od SLS sklenili svoj divji zakon z radikali v blejskem paktu, se niso prav nič poboljšali. Zato sem jaz stavil ta predlog. Da pa vtis mojega predloga oslabite,

ste že današnji zapisnik sestavili v slovenskem jeziku. Toda, bratje Srbijanci, vas prosim, da naše komedijante pustite same ter da nam daste naše pravo. Tudi vas boli, če kdo v južni Srbiji postane Bolgar in zataji svoje srbstvo. Ne pustite torej izigravati naše pravice in glasujte za moj predlog.

V živo zadeti!

Gospoda, ta razprava je pokazala, da sem zadel v živo in da sem dosegel vsaj moralen uspeh. G. Smodej mi očita, zakaj sem svoj predlog stavil v srbskem jeziku. To sem storil zato, ker se pozivam na narodni čut Srbov. Kar pa se tiče očitka, da sem 7 let molčal, moram pibiti, da je to navadna laž. To se vidi že iz stenografskih beležk. Ravno tako zavračam očitke demagogije, kajti cela Slovenija ve, kdo in kaj sem, ve pa tudi, kdo je g. Bedjanič. Če g. Bedjaniču pred volitvami ne

bi bil dal svojega blagoslova g. dr. Korošec, temu pa zopet škof Jeglič, ne bi g. Bedjanič tukaj sedel.

Neutemeljeno očitaje.

G. Smodej mi je nadalje očital, da sem bil nekdanji član Samostojne kmečke stranke, potem zemljoradnik, nato pa član hrvaške kmečke stranke. G. Smodej, ki je duhovnik, se ne bi smel lagati. On dobro ve, da sem bil in sem še vedno pristaš Slovenske kmečke stranke. Da pa postanemo v parlamentu močnejši in vplivnejši, se moramo pač vezati z močnimi strankami, toda s takimi, ki so nam programatično blizu. Zato smo danes zvezani s hrvaško kmečko stranko. Nikoli pa nisem hotel postati radikal, čeprav so me zelo vabili tudi v to stranko. Če bi jaz bil demagog, kot mi to očita posl. Smodej, bi bil pristopil k radikalom in bi bil že zdavnej lahko minister!

»prečanski« politični voditelji z veseljem in resničnim navdušenjem pridno pomagali. Že koncem l. 1918 smo prosili Belgrad, da pošlje v Trst srbskega konzula, da srbska vojska zasede Slovenijo in l. 1919 smo za Boga mi-lega prosili, da vdre srbska vojska na Koroško. Finančno upravo smo nesli takoj v Beograd, še predno smo se dobro ogledali v njej; agrarno reformo istotako; trgovinski in industrijski referat prav tako. Naši »politični« vodniki so zahtevali, da damo ne štiri, ampak deset kron ali več za en sam dinar, ker da bo potem takoj enak francoskemu franku! (Pokojni dr. Ivan Tavčar je to celo napisal v »Slovenskem Narodu«.)

In potem se je to stanje z našo takratno mentaliteto vred še uzakonilo v temeljni postavi države, v Vidovdanski ustavi. Odtod pluralni volilni red, ki daje srbijanskemu volilcu takorekoč dve volilni kroglici, prečanskemu pa le eno, kar je bil odobril tudi »vodja slovenskega naroda« dr. A. Korošec! Odtod tudi dejstvo, da so v vseh dosedanjih vladah imeli Srbijanci veliko večino. Zato je državni upravni aparat trdno v rokah belgrajske čaršije, ki to stanje brez vsake sentimentalnosti in seveda tudi brez sramu izkorišča v svoj prid. Ne prefrigani, naravnost bedasti bi bili belgrajski cincarji, ako bi delali drugače! Tu je vsaka nada na neko »pravico« prazna.

Samo en izhod je mogoč iz te zmote in zmede. Državo, ako naj bo trdna in vkoreninjena v ljudskih srcih, je treba na novo konstituirati in dati cesarju, kar je cesarjevega, ljudstvu, kar je njegovega, Srbom, Hrvatom in Slovincem pa vsakemu, kar je njihovega. Šele potem bo mogoč gospodarski in socialni boj za prve, osnovne temelje državne politike v gospodarstvu in prosveti.

Samo kmečko gibanje, ki je danes tako močno v »prečanskih« pokrajinah, more preobraziti to državo, ji dati nov duh, ž njim trden temelj v bodočnosti. Ta politična linija, katero danes zasleduje kmečko-demokratska koalicija, je stvarno res »prečanska« tvorba. Kot takšna osvoboda naše ljudi in naše politične stranke sramotne službe domačega psička na cincarski vrvi, ki je pohvaljen, kadar močno laja — preko Save in Drine!

Dolga leta je bila ta politična smernica zapisana tudi na banderu slovenske klerikalne stranke. Toda ona je obračala, g. dr. Korošec pa je obrnil. Zazelela si je posvetnega blaga, si nadela spokorniško obleko in danes je v Beogradu politični berač na samostanski porti! To je njena zadeva. Toda slovenski narod, pred vsem slovenski kmet in delavec, ne smeta biti in ne bosta samostanska berača v državi, za katero sta doprinesla, kakor smo videli uvodoma, tako velikanske žrtve.

A. Prepeluh.

Napoleonske in cincarske dajatve.

Povodom zadnje proračunske razprave smo slišali veliko pritožb opozicije, da se s »prečanskimi« pokrajinami postopa mačehovsko. Kadar se deli državna pomoč, smo prečani zadnji, kadar se plačujejo davki, smo pa prvi. Državne davščine so zlasti v Sloveniji po svoji višini zadnja leta bolj nalikovale vojnim kontribucijam kot pa državljanjski obdačbi. Leta 1927. je prejela država samo na direktnih davkih — ako se odbije uradniški davek in takozvana »vojnica« — 1 milijardo 637 milijonov 801.287 dinarjev. Kako so ta veliki znesek znosile skupaj posamezne pokrajine, je razvidno iz sledečih števil:

Srbija je plačala 411 milijonov 404.619 dinarjev, torej 95 dinarjev od enega prebivalca;

Bosna in Hercegovina ste plačali 215 milijonov 267.004 dinarjev ali 114 dinarjev za vsakega svojega prebivalca;

Dalmacija je plačala 49 milijonov 213.627 dinarjev, torej 79 dinarjev od ene dalmatinske glave;

Hrvatska in Slavonija ste plačali 340 milijonov 213.633 dinarjev, torej 207 dinarjev od vsakega svojega človeka;

Vojvodina je plačala 43 milijonov 62.107 dinarjev ali 225 dinarjev od vsake glave na njenih tleh;

Slovenija je plačala 211 milijonov 621.621 dinarjev ali 207 dinarjev od vsakega svojega prebivalca.

To so samo čisti direktni davki. Vsak Slovenec plača torej le na direktnih davkih 112 dinarjev več kot pa Srbijanec! Ta »več« pomeni lahko tudi kontribucijo, ki jo plača premaganec zmagovalcu!

Leta 1809. je cesar Napoleon dne 7. julija predpisal premaganim deželam, ki jih je pozneje združil v kraljestvo »Ilirijo«, 15 milijonov 260.000 francoskih frankov vojne kontribucije, katere se je pa pozneje le polagoma iztirjala. Kar je vojska ljudem poprej rekvirirala na živežu, inventarju in drugih predmetih, se je po ukazu Napoleona moralo všteti v kontribucijo. Obdačeni so bili samo premožni ljudje, največ plemiški veleposestniki in veliki trgovci. Ti so se branili predpisane zneske plačati, zato je francoski guverner grof Baraguay d'Hilliers plačilni rok ponovno podaljšal. Od bivše kronovine Kranjske je zahteval enkrat za zmeraj samo dva bora milijona frankov. Pa še te vsotice obvezani plemiči in bogatini niso hoteli plačati zlepa, dokler ni guverner nastopil zares in ukazal zapreti kot talce grofa Brandisa, barona Hallersteina, barona Wolkenperga, grofa Blagaja, grofa Auersperga, grofa Barbo, grofa Lazarinija, barona Tauffererja, ljubljanskega kanonika, in druge. Kaj bi neki ti plemeniti

»puntarji« danes rekli, ako bi še živeli. Rekli bi brezdvoma: »O blagi, a dobrotljivi cesar Napoleon! Velika je tvoja zasluga, ker nisi bil nikoli v Beogradu v družbi tamošnjih cincarjev in se nisi mogel od njih kaj naučiti!«

Pri nas plačujejo davek tudi delavci od svojega zaslužka, če ga slučajno imajo. Leta 1927 je dobila država tega davka 33 milijonov 843.645 dinarjev. Od te vsote je plačala Srbija samo, piši in beri: dobrih 6% ali natančno v številkah 2 milijona 234.181 dinarjev, ostalih 31 milijonov smo plačali »prečani«. Mala Slovenija je plačala samo tega davka še enkrat več kot velika Srbija. Blag in dobrotljiv je bil veliki zmagovalec Napoleon napram svojim premaganem!

Toda, čemu naštevati ponovno dokazane krivice, vsak dan ponavljati vse doživljene čine neenakosti pred zakoni in pred vladami? Ali ima to tarnanje še kakršenkoli smisel? V tej situaciji, v kateri se besede »pravica«, »moral«, »država«, »socialnost« itd. javno označujejo kot sentimentalna budalost — ali sploh more biti drugače?

Trdim, da v tej situaciji drugače biti niti ne more. Deset let že si lažemo, da smo »ujedinjeni«, da »smo si bratje«, da smo dosegli in doživeli »narodno in državno edinstvo«, da smo plemo, a ne narod (tudi med prešički poznamo »plemenec«!) itd. Uradna Srbija ni nikoli tako govorila! Belgrajsko državno pravo je poznalo samo zmagovalce in premaganec. Zato so tudi takoj po »ujedinjenju« začeli državne posle centralizirati, pri čemur so jim

Za pospeševanje našega kmetijstva.

(Govor obl. poslanca inž. Zupančiča.)

Naša živinoreja.

Visoka skupščina! Živinoreja se je pri nas v Sloveniji od početka vojne od leta 1914 naprej zelo zanemarila. Od takrat naprej se ni storilo za povzdigo živinoreje pri nas veliko, da ne rečem prav nič. Vsled tega je čisto jasno in naravno, da je naša živina tako na Dolenjskem kakor na Notranjskem in Gorenjskem zelo nazadovala. Treba je torej, da se tukaj sistematično pomaga celi deželi in sicer ne samo pomaga živinoreji, ampak z njo v zvezi tudi mlekarstvu in sirarstvu. Treba bo tu postopati po gotovem načrtu, da se bo enotno odpomoglo vsem tem gospodarskim panogam kot celoti. Naše sirarstvo se nahaja v zelo težkem položaju in če se ne bo pomagalo celemu organizmu kot takemu, bodo podpore posameznikom le malo vredne. Vršijo se se-

daj ankete na Gorenjskem, kako zasigurati našim produktom trg in oddajati sir, ki je zadnje čase zelo padel v ceni. Le z združenimi močmi se bo dalo kaj napraviti in sicer s tem, da se za celi organizem napravi osrednji urad, čegar naloga bo, da bo za produkte vseh posameznih združenj našel trg doma ali v inozemstvu. Torej priporočati je, da se vzamejo vse te panoge živinoreja, kakor tudi mlekarstvo in sirarstvo kot celota in da se podpira cela edinica, ne pa samo posamezniki. Še celota ima težko stališče glede konkurence alpskih držav.

Za konjerejo.

Še bolj je pri nas v primeri s prejšnjimi časi zanemarjena konjereja. Vsi žrebci na Selu niso dobri. Nekateri so stari po več kot

20 let in absolutno niso več sposobni za plemo. Treba bo tudi v tem oziru pomagati in skušati, da se dvigne posebno tudi ta panoga našega gospodarstva, ki je v stari Avstriji našla toliko podpore pri državi, da je lahko uspevala in zelo lepo prosperirala. Takrat se je za povzdigo konjereje posebno brigal vojni erar. Dajal je konjerejskim zadrugam velike podpore, dajal lepe vsote za premovanje konj, pošiljal remontne komisije, n. pr. v St. Jernej, Kostanjevico, Brežice in krški okraj. S takimi sredstvi je dvigal konjerejem pogum in dosegal jako lepe uspehe. Želel bi in pripočal, da se tudi v tej panogi vse podvzame, kar je mogoče, kajti tu je treba le pomisliti, kako težka konkurenca je konjereji vstala v avtomobilih. Takrat se je dober konj prodal za dobro ceno, je stal veliko novcev, ki jih dandanes, kdor jih ima, izda za avtomobil in konjereja je s tem težko prizadeta. Mi imamo veliko primernih krajev z lepimi pašniki in važno bi bilo, da se ljudem tamkaj omogoči vzdržati konjerejo, ki je gotovo tudi bistven del celotnega našega kmetijstva in narodnega gospodarstva.

Za vinogradnike.

Glede podpore vinogradništvu in predlogov, da se daje vinogradnikom, katerim je toča uničila vse pridelke, galica za polovično ceno, bi jaz šel še dalje in mislim, da je naša dolžnost jim dati galico brezplačno. Vršiti se nekaka akcija za razdeljevanje denarja, ki smo ga prejeli iz Beograda, ne pridejo pa tu v poštev po toči prizadeti vinogradniki, ampak samo gladujoči. — Dr. Marko Natlačen: Ne, ne, tudi vinogradniki. Sem sam član te komisije. — Potem je dobro, vzamem to z veseljem na znanje, kajti vinogradniki, ki jim je uničen ves pridelek, so tudi gladujoči. V Belikrajini je vinograd edini vir dohodkov za posestnika in če tega ne dobi, da si nakupi hrano, mora stradati. Od vinskega pridelka je odvisno celo njegovo življenje, iz njega si nabavi tudi živila. Zaradi tega bi bilo nepravilno, ako bi ta anketa in oblastni odbor ne uvaževala poleg gladujočih tudi po lanski toči prizadetih krajev.

Za vzorne hleve, gnojišča in gnojnične jame.

Lepe predloge stavlja kmetijski odsek tudi za izboljšanje hlevov in gnojiščnih jam. Po mojem mnenju bi bilo pa tu še potrebno, da bi se dala sestaviti brošura z vzorcem betoniranega gnojnika v razdelitev med posestnike. Gnojiščne jame so pri nas po deželi večinoma zelo zanemarjene. Z deževnico gre gnoj v potokih v reke in tja na Hrvaško, namesto, da bi se doma izkoristile rastlinam potrebne gnojne snovi, se izpelje na njive večji del le po dežju izprani in malo vredni gnoj. Ravno na ta način bi bilo preskrbeti za izboljšanje hlevov s tem, da se ljudem pokaže vzoren hlev. Tako delajo v alpskih deželah in tako vidimo drugod na velesejnih vzorne gnojnice, gnojne jame in vzorne hleve in med posestnike se razdele brošure in letaki, kjer je vse popisano.

Kar se tiče zidarjev, ki naj bi posestnike podučevali o zidanju, je instrukcija, ki je predvidena v predlogih, premalo. Posestniki dostikrat niti ne vzamejo zidarja. Zato bi bilo zelo važno, da se spišejo tudi kaka navodila ali pouk, kako naj se meša beton in v katerem razmerju ga je primešati pesku. Mnogi ga porabijo dvakrat in trikrat preveč. Mešanica v razmerju 1 na 10 do 12 delov zadostuje in zgoraj pride samo 2 cm debela plast, za katero znaša mešanica 1 na 3 dele. Tako pa se dostikrat porabi enkrat, dvakrat in trikrat preveč cementa in so vsled tega izdatki veliko preveliki. Potrebno bi bilo torej, da se izdajo taka navodila, da jih posestnik prebere in potem vé, kedaj zadostuje za 1 m³ betona 150 kilogramov cementa. Tega po deželi tudi naši zidarji po navadi ne vedo in so manj intere-

sirani na tem kakor posestniki sami, ker pri stvari seveda niso prizadeti. Na ta način bi se dalo doseči veliko koristnega in ljudem bi se prihranilo mnogo denarja, ki bi ga lahko

porabili drugod. Zaradi tega bi bil mnenja, naj se to uvažuje in taka brošura kakor hitro mogoče izdela in razdeli na vse občine in županstva.

Po sprejetju proračuna.

Najvažnejša parlamentarna razprava je končana in vlada se lahko oddahne, ker ima državni proračun pod streho. V vsaki državi pomeni sprejetje državnega proračuna važen dogodek, pri nas pa ta dogodek ni samo važen, ampak tudi žalosten. Žalosten zlasti za nas prečane, ker bomo državi morali tudi po novem proračunu mnogo več dati, kakor pa bomo dobili nazaj. Da se je tako zgodilo, so krivi v prvi vrsti poslanci SLS, ki so za tak proračun glasovali.

Proračunska razprava je odkrila strahovite slike iz naše notranje državne uprave. Opozicijski govorniki so pripovedovali stvari, ki nam ne delajo časti doma, še manj pa zunaj. Znano je našim bralcem že, kaj se vse godi v zloglasni »glavnjači«. Do danes še ne vemo, ali se je tam kaj izpremenilo ali ne. Povedali smo tudi, kakšne lepe kupčije delajo znani »dobrotniki ljudstva« na račun lačnega prebivalstva z nakupovanjem kornice. O upravi monopola smo slišali iz poslanskih vrst stvari, ki niso mogoče niti pri divjakih. Pri nvanjem posojilu bi merodajna gospoda rada zaslužila skoro 400 milijonov dinarjev provizije. Ko so sklepali nov zakon o sodiščih, so določili, da se imenuje predsednik najvišjega sodišča tako kakor kak vratar. Da so s tem sklepom silno omajali zaupanje ljudstva do sodišč, to vlade ne briga. Končno so šli celo tako daleč, da so dovolili ljudem v Srbiji nositi celo vojaško orožje, prečani pa morajo plačati za tozadevno dovoljenje visoko takso. O kakšnih davčnih olajšavah zla-

sti za prečane pa ni nikjer sledu. Klerikalci sicer trdijo v svojih časopisih, da bo Slovenija plačevala manj kot doslej, praksa pa kaže, da bo še hujše kakor je bilo in davčni uradniki bodo še dobivali posebne nagrade za izterjavanje davkov. Za gospodarski napredek pa gleda iz državnega proračuna za naše kraje prav malo.

Žalostna je ta slika, toda taka je, kakoršna je. Kakor rečeno, pa nosijo velik del odgovornosti za sedanje žalostno stanje poslanci SLS, ki so brez vsakega pridržka glasovali za tak proračun, ki daje Srbijancem vse, nam prečanom pa le jemlje. Dr. Korošec se je zapisal velesrbskim radikalom na življenje in smrt, samo da dobi z vladne mize za svojo stranko kakšno politično drobtino, zato pa mora SLS žrtvovati vse gospodarske koristi Slovenije neizprosno Beogradu.

Tak je položaj dandanes in tak bo tudi ostal, dokler se ne bodo slovenski kmetje prebudili iz politične omotice in se otresli enkrat za vselej neznosne komande klerikalnih voditeljev in se organizirali v svoji lastni kmečki stanovski stranki, kakoršna je naša Slovenska kmečka stranka. Kadar se bodo ljudje zavedli, da jim njihove vere nihče več ne jemlje, in ko bodo spoznali, da se ima vzrok bati hudiča in pekla samo fisti, kdor ni pošten, takrat se bo pa obrnilo na bolje, kajti takrat bodo kmetje vzeli svojo usodo sami v svoje roke in ne bodo več vpraševali, kaj je eni in druge vrste gospodi prav. Veljati in držati mora to, kar je kmetom prav!

Reči, ki niso nič čudne.

Klerikalci so povsod enaki. — Klerikalci na strani bogatašev. — Uvidevnost dunajske duhovščine. — »Svetovni nazori« so za politiko zanič!

1. V Nemčiji imajo katoličani silno močno politično organizacijo, ki se imenuje »Katoliški centum«. Ta politična organizacija je v nemškem parlamentu tako močna, da je po prevratu od l. 1918 naprej dala nemški državi že več državnih kancelarjev, med katerimi je bil dr. Wirth (reci: Virt) gotovo naj-sposobnejši.

V najnovjšem času pa se je dr. Wirth centrušašem v Nemčiji (ki so v bistvu isto kot naši klerikalci) silno zameril. Zameril se jim je tako zelo, da ga za prihodnje volitve v njegovem dosedanem volilnem okrožju niti za kandidata niso več postavili, niti na zadnjem mestu ne!

Vzrok za to zamero pa je sledeči: Dr. Wirth je odločen katoličan, je pa tudi ravno tako odločen republikanec in še odločnejši zastopnik delovnih slojev v Nemčiji. Iz svetovne zgodovine pa vemo, da so se najbolj merodajni cerkveni krogi politično vedno postavljali na stran onih, ki imajo moč in denar v svojih rokah. (V dobi slovenskih kmečkih puntov je saleburški nadškof poslal grajščakom 25.000 goldinarjev za pomoč proti zatiranim kmetom! itd. itd.) Dr. Wirth pa ni bil kak prikrit monarhist in samo na jeziku republikanec, on tudi ni hotel biti pokorni hlapec velekapitala, ki bi bil pripravljen pod krinko ene ali druge vere delavce držati na vrviči za namene fabrikantov, ampak on je odločen republikanec in odločen in odkrit zastopnik delavstva. Zato so ga vrgli!

2. V Avstriji imajo v državnem zboru večino »krščanski socialisti«. Toda niti krščanstvo niti socializem voditeljev te politične sku-

pine ne ovirata, da se ne bi vedno družili z izrazitimi zastopniki velekapitala.

Večino v veliki dunajski mestni občini pa imajo socialni demokrati, ki so najhujši nasprotniki krščanskih socialistov. To nasprotje se zlasti kaže v vprašanju zaščite stanovanjskih najemnikov. Socialni demokrati so za zaščito najemnikov, krščanski socialisti so pa proti njej.

To nasprotje je dovedlo na tisoče delavcev, ki so posebno interesirani na stanovanjski zaščiti, do tega, da so začeli trumoma izstopati iz katoliške cerkve, češ da stranka, ki se imenuje »krščanska«, pa se vseeno postavlja vedno le na stran bogatih kapitalistov, namesto na stran zatiranih revežev, ne more biti prava!

Iz katoliške cerkve je samo na Dunaju zadnje leto izstopilo na tisoče oseb! To je dalo duhovnikom misliti in v svojem duhovniškem listu so začeli prav resno razmotrivati vprašanje, kako bi se dalo to strahovito odpadništvo od vere in cerkve preprečiti. V svojih dopisih so zelo dobri in pošteni duhovniki, zlasti taki, ki jim je vera vendar le še več kakor politika, javno priznali, da je za vero silno škodljivo, če se stranka, ki jo podpirajo duhovniki (t. j. krščansko-socialna stranka), veže vedno le z bogatini in velekapitalom. Oni pravijo dalje, da odpadništvo ne bo ponehalo prej, dokler se vera in cerkev in duhovščina ne umakne iz politike in se ne postavi izven političnih strank.

3. Kar se dogaja v Avstriji in v Nemčiji, se dogaja tudi pri nas.

Kakor poskušajo stranke v Nemčiji in v

Avstriji združiti politično vse mogoče stanovce, od velekapitalista pa do zadnjega reveža, v eno samo organizacijo na podlagi liberalnega ali klerikalnega »svetovnega naziranja«, tako delajo tudi pri nas. Toda ravno tako, kakor postajajo resnične življenjske potrebe v Nemčiji in Avstriji že danes močnejše kakor so vsi »svetovni nazori« skupaj, tako prihaja ločitev ljudi na podlagi prokičnih življenjskih interesov tudi pri nas do vedno večje veljave.

Med nami žive liberalni in klerikalni velekapitalisti, fabrikanti in drugi bogataši. Toda še nikdar se ni zgodilo in se tudi ne bo, da bi bil liberalni fabrikant svoje liberalne pristaše-delavce in klerikalni fabrikant svoje klerikalne pristaše-delavce boljše plačal kot druge.

Ravno tako se še nikdar ni zgodilo in se tudi ne bo, da bi bil liberalni fabrikant prodajal svoje izdelke liberalnim kmetom ali pa klerikalni fabrikant klerikalnim kmetom cenejše kakor drugim.

Pač pa vidimo vsak dan lahko na svoje oči, da vsi fabrikanti vseh ver in vseh »svetovnih nazorov« plačujejo delavcem vseh ver in vseh »svetovnih nazorov« kolikor mogoče nizke plače in ravno tako vidimo lahko vsak dan, da prodajajo vsi fabrikanti vseh ver kmetom vseh ver in vseh »svetovnih nazorov« svoje blago po kolikor mogoče visokih cenah!

Zakaj? Zato, ker so fabrikantom dandanes vsi svetovni nazori in vse vere deveta briga, če gre za — denar!!

Kakšen nauk pa sledi iz tega za slovenske kmete?

Iz dejstev, ki smo jih našli in ki jih vsak čuti vsak dan na svojem žepu, sledi pač to, da se tudi slovenskim kmetom ne bo godilo nikdar bolje kot danes, dokler se ne organizirajo kot kmetje, t. j. na stanovski kmečki podlagi.

Za nas ni dosti, če kdo pravi, da je katoličan. To je prav lepo, ampak za nas je to premalo. Mi zahtevamo več: Mi zahtevamo, da bodi vsak, kdor hoče z nami, zaveden kmet, ki so mu koristi kmečkega stanu na tem svetu prva in glavna stvar. S tem pa nikomur ne branimo, da živi kot kristjan.

Za nas tudi ni dosti, če kdo pravi, da je »napreden«. To je vse prav lepo in mi ne moremo nikogar vleči ob nedeljah za pete s visli, da bi šel v cerkev, ker nimamo niti moči za to. Toda kdor hoče biti naš, mora biti navdahnjen našega duha, in se mora zavedati, da brez krepke stanovske kmečke organizacije slovenski kmet ne bo nikdar napredoval!

Taka stanovska kmečka organizacija v Sloveniji pa je edinole Slovenska kmečka stranka.

Učitelj in kmet.

(Dopis.)

Svetovna vojna je prerinila človeštvo za nekaj časa v ono dobo, kjer ni bilo razlike med kulturnim človekom in človekom-narave. Najbolj je to občutilo priprosto ljudstvo, t. j. kmet in delavec. Temu pa se tudi ni bilo čuditi. Neizobražen človek vidi stvari, jih presoja popolnoma drugače kot oni, kateremu je bila dana prilika, da študira. In radi takih in enakih vzrokov mnogokrat, v prvi vrsti kmet, odide na napačna pota.

Deset let je minulo od kar je nehala svetovna vojna, ki jo je zakrivila nemška konkurenca na svetovnem trgu, boreč se proti svojemu nasprotniku angleško-francosko-amerikanski konkurenci. Deset let je od časa, ko so se združili Južni Slovenci v eno edinstveno državo. Združili so se zato, da se v novi državi lahko svobodneje gibljejo, da se povzdigne kultura priprostega človeka, da bo reelno živel in racionalno gospodaril. Kmet se je oddahnil, misleč, sedaj bom lažje gospodaril, naučil se bom mnogo novih stvari, ki so potrebne mojemu gospodarstvu. Kdo ga bo vsega tega

naučil ni pomislil, to se mu je zdelo razumljivo. Zato pa bi se morali spomniti drugi, oni, ki vedno trdijo, da je kmetu potrebna izobrazba. Jaz, pa sem prišel do zaključka, da je v to poklican najprej oni stan, ki stalno biva na deželi ter je tam najbolj izobražen, t. j. učiteljski stan.

Njegova naloga bi bila, poleg mnogih drugih izobraževalnih sredstev (razni gospodarski tečajji, strokovne knjige in časopisi itd.) dati kmetu poduka, mu razložiti, zakaj to ali ono v njegovem gospodarstvu ni dobro, ne uspeva ali ni pričakovane uspeha itd. Nešteto je stvari, katere kmet rabi, ne ve pa, zakaj rabi ravno to stvar, ne pa ono, ki je tej popolnoma slična. Zopet na drugi strani najdeš stvari, ki imajo boljše nadomestilo, a za njega kmet ne ve. Na stretji strani vidiš kmeta-vinogradnika, ki sadi divje vrste in bere že koncem septembra, ali začetkom oktobra.

Naloga učitelja bi bila, da kmetu razloži, da ne dela dobro.

Vzrok — pojasnilo — nadomestilo, te tri stvari mora vedno uporabiti. Če mu bo vse razložil, bo ga kmet rad poslušal in tudi ubogal. Učitelj bo imel uspeh in kmet še večjega. Pri tem pa nastane vprašanje, ali je učitelj za to sposoben? Le en odgovor je: Kot učitelj naroda moraš biti izobražen na vseh potrebnih poljih.

Ali dela vse to učitelj na deželi? Ne! Dejstva so pokazala, da se velika večina podeželskih učiteljev, posebno mlajše in najmlajše generacije, malo briga za kmeta in njegovo gospodarstvo. Ona se odtuja od stanu, iz katerega je izšla. Tu pa tam vzklije ideja — izobraziti kmeta — beseda posameznika, navdušenje enega trenutka, ki izmre prav tako kot je oživela. V predzadnjem »Kmetem listu« najdemo tak vzklik. Vzklik je in obenem umrl. Ni in ne bo našel odziva. To ni bil prvi klic k izobrazbi kmeta, pa tudi ne zadnji. Mnogo jih še bo, predno bo odziv popolen. Mnogokrat bo še treba povedati, da učitelj ni samo na deželi za izobrazbo kmetove dece, nego tudi za izobrazbo kmeta samega, v prvi vrsti na gospodarskem polju. Kje tiči vzrok, da podeželski učitelj kljub preobilici na času ne izvršuje svoje druge naloge?

Na to vprašanje je težko odgovoriti in odgovor prepuščam strokovnjakom.

Nekaj opomb iz življenja. Mnogo učiteljev gleda kmeta »od zgoraj na vzdol«. Kmet, ki nima izobrazbe, pokaže mnogokrat svojo prednost v izobrazbi — pred res izobraženim učiteljem. Najhujši v tem pa so navadno oni, ki izhajajo iz kmetkega stanu. Oni mislijo, da po osemletnem študiranju, ne spadajo v kmetki stan. Oni so tisti, ki tvorijo most-prepirov, med kmetom in učiteljem prijateljem kmeta. Če teh ne bi bilo, bi bilo razmerje med kmetom in učiteljem veliko boljše. Najmlajša generacija je najhujša. Primer: V našem kraju imamo dva nova učitelja. Eden meščanski sin, drugi kmetki sin. Oba imata čudne nazore o podeželskem življenju in njenem prebivalstvu. Razlika je le ta, da prvi svoje nazore brzda, drugi pa jih trosi, nezavedajoč se, da je kmetki sin. To je le en primer, je pa jih mnogo, mnogo.

Izrekel sem besede - resnice in pripravljen sem jih braniti, ker vem, da se bodo razburjali le oni, ki so prizadeti. VI. Kr.

Vrabci in kmet.

Ubogi kmet, le pridno orji in sej, da bomo imeli tudi mi za zimo kej! Kadar orješ, si nam za kratek čas, a ko boš žel, k tebi pridemo v vas. Kmet ne zmeni se za tó, pogleda gori v nebó, pogleda si v rokó, trdo prime za drevo, a v srcu misli pa takó: Ko jaz bom žel, vzem bom v roko trdo palico in z Vami hitro obračunal.

Martin Hkave, kmet iz Bohinja.

Vprašanje.

V parlamentu je govoril naš tov. posl. Pucelj tudi o hrani vojaštva in je rekel, da jedo vojaki v Ljubljani meso, ki je bolj podobno črnim cunjam kakor mesu. Pucelj je nato predlagal, naj vlada oziroma vojni minister poskrbi, da bodo dobivali naši vojaki v naših krajih dobro meso od naše domače živine, kar bi bilo ravno za naše kmete velikega gospodarskega pomena.

Poslanci SLS, katerim pripadajo tudi kmetje Brodar, Štrcin, Falež in še nekaj drugih, so glasovali proti temu predlogu.

Vprašanje: Zakaj so glasovali slovenski kmečki poslanci Brodar, Štrcin itd. za „črne cunje“ in proti temu, da naj dobivajo vojaki dobro meso naše domače živine?

Mar ne zato, ker morajo tako glasovati, ker so popolnoma zaslužjeni velsrbskim radikalom?

Današnje razmere.

Težki neznosni časi, v katerih živimo, so prisilili marsikaterega, da razmišlja, kaj je pravzaprav vzrok tega žalostnega stanja. Po prevratu so govorniki na zborovanjih, duhovniki s prižnic, uradniki v uradih razlagali narodu, da se nahajamo v svobodni državi, kjer so naravna bogatstva, toliko da imamo žita, lesa in živine v obilici za izvoz. Vladalo bo blagostanje, cedil se bo med in mleko. — Pa prišlo je razočaranje.

Gosposke stranke so prišle v vlado. Njihov načrt je bil prvo narod osiromašiti, sebe okoristiti, kadar bo pa narod gospodarsko propadel, bomo pa lahko ravnali z njim, kakor se nam bo zljubilo.

Sedaj je to doseglo višek. Kmetije gredo na boben, narod se seli v tujino, dolgovni naraščajo, gozdovi z najboljšim drevjem izginjajo, trgovine padajo v konkurze, vsepovsod pomanjkanje; siromaštvo raste, vse se pritožuje, išče nekak izhod, kako bi se dalo vsemu temu odpomoči.

Edina nada je, potom svoje kmečke stranke, uveljavljati ogromno moč kmetkega ljudstva, katera leži v nas samih. Vsi tisti, katere vara klerikalizem in liberalizem, naj zapuste one, kateri jih slepijo, naj se združijo v mogočno armado, katera bo obračunala z današnjimi vladajočimi izkoriščevalci. Današnje socialno bedo bo rešil pravilno le kmet, ker jo on pozna najbolje in je danes še nepokvarjen, ter prav dobro loči pravico od krivice, resnico od laži, dobro od slabega. Pokvarjena gospoda je v svoji domišljiji in pohlepnosti po denarju in časti zašla tako daleč, da je danes nesposobna na vseh gospodarskih in političnih inštitucijah, da jih vodi in upravlja. Zato čast Slovenski kmečki stranki, katera nosi prvino kmečke demokracije med podeželsko ljudstvo, ona edina bo zmagala, vsak pa naj pripomore, da se bo to zgodilo čimprej. Da bodo tudi tisti, kateri bi radi, pa ne smejo, zaradi preganjanja od današnjih vlastodržcev, lahko svobodno mislili in delali.

F. J. — K.

Gg. duhovniki in učitelji! Vaši sadovnjaki morajo biti vzor ostalim. Uporabljajte ARBORIN, ki ga proizvaja Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

IZ STRANKE D O P I S I

Iz revnih Haloz.

Zima traja že skoraj 5 mesecev. V marsikateri, na zunaj prijazni in beli haloški hišici vlada pomanjkanje, glad in revščina. Ni za služka — ni kruha, ni — obuvala in obleke. Vsled pomanjkanja bi se takoj izselilo na stolice Haložanov v Ameriko in po svetu — za onimi, ki so letos odšli — ko bi imeli denar za potne stroške. Haložani trpimo, toda, še to bi iz ljubezni do domovine potrpeali, ko bi ne bili izpostavljeni tako silovitemu duševnemu pritisku, kakor malokje ali pa nikjer drugje v Sloveniji!

Da se čitatelji »Kmetškega lista« lahko prepričajo, kako pritiskajo volilce klerikalci z zlorabo sv. vere, grožnjami z odvetnikom, ostrimi kaznimi in stroški, imamo na razpolago več originalnih pisem, od katerih priobčujemo za danes radi pomanjkanja prostora samo eno. To pismo je, lastnoročno napisano in podpisano od nekega g. župnika, bilo poslano obrtniku-kmetovalcu, ki je opravičeno kritiziral agitacijo g. župnika, za kar so na razpolago številne priče. Doslovno se pismo glasi: Gospodu N. N. v N.! Pred par dnevi sem Vas povabil po dopisnici v župnijsko pisarno na kratak pogovor in Vam dobro znani zadevi. Vsekakor se še dobro spominjate, kako ste mene dne (datum) na volišču v X. razžalili, kakor sem zvedel od več strani, da ste rekli: »Gospod župnik ne gre na spoved, pač pa je dvakrat hodil agitirat v N. za svojo listo!« Čudim se, da ste mogli Vi mene na tak ogabni način žaliti! Ali Vam ni znano, da bi postal skoraj (datum) žrtev svojega poklica, ko sem se na spovedi pri... okužil na osepnicah in sem smrtnonevarno zbolel, imel večkrat zdravnika... cela bolezen me je stala več 1000 kron... Ako pa moj g. kaplan gre večkrat na spoved, vedite, da je moj pomočnik, ki je mlajši od mene in lažje hodi po teh bregih. Vi imate tudi klešče pri svojem delu! — (Oboli tudi viničar in kmet včasih še bolj smrtnonevarno, kakor na osepnicah, pa še ne toži, da je postal »žrtev« svojega poklica. Naj se g. župnik Bogu zahvali, da je imel več 1000 kron za zdravnika na razpolago; navaden Haložan jih nima. Da je pa marsikateri g. kaplan velik revež in samo »klešče« v rokah svojih predpostavljanih, verjamemo radi in nam je to priznanje g. župnika samo dobrodošlo potrdilo naših trditev!)

»Znano Vam tudi mora biti, da jaz kot dušni pastir in predstojnik cele fare(!) imam že po božjem pravu dolžnost in pravico iti v vsako katoliško hišo, bodisi povabljen ali nepovabljen — imam tudi dolžnost biti vodja svoje katoliške fare v političnem oziru pri vseh volitvah, ki bi naj nosile znak pravega krščanskega mišljenja faranov, kajti jaz kot župnik sem predstavnik katoliške ideje v fari.« (Naravnost bogokletna je trditev, da izvira pravica za klerikalno agitacijo iz — božjega prava! Bog gotovo ni zapovedal, naj se v spovednicah in hišah strupeno nahujskata mož in žena, da nastane včasih pravi pekel med zakoncema in to samo radi klerikalne agitacije! Gorostasna je tudi trditev, češ, da je župniku zaukazana od Boga dolžnost, nastopati kot politični vodja cele fare in pri vseh volitvah! Ali ni to mešanje sv. vere v politiko, kar klerikalci tako radi taje na vsakem koraku!) Dalje pravi pismo: »Moji farani morajo vsikdar in povsodi kazati katoliško prepričanje, ne samo v cerkvi, doma, ampak tudi v javnosti pri vseh volitvah.« (Po slovensko se to pravi: vsi, ki smo hvala Bogu krščanske vere, moramo biti obenem — klerikalci! Na tem mestu pisma sledi potem tako odurna psovka g. župnika, da je radi pohujšanja in iz obzira do drugih č. gg. duhovnikov ne moremo objaviti!)

»Drugokrat bodem še čisto drugače agitiral, ker nisem najnižji v župniji, ... po... in svojem socialnem stališču in inteligenci sem pač prvi! Čudim se v resnici, da ste baš Vi mogli mene tako... žaliti. Nočem Vam očitati nevhvaležnosti — ker ste dokaj pozabljivi — a v knjigah imam zapisano, da je prejel Vaš sinko N. N. kot šolar 1916 od mene zastoj lepo obuvalo — a Vi čez 12 let me lijete z obrekovanjem... Vzemite tedaj na znanje, da še ta teden pred nedeljo pridete k meni, da se pogovoriva, kako bodete Vi meni za to razžaljenje zadostili — ako pa ne pridete, Vas bodem prihodnji teden izročil odvetniku, a potem se ne dam več poravnati, temveč bom zahteval za Vas — ostro kazen. Cela zadeva Vas lahko stane par tisoč dinarjev. Vsak faran mora svojega dušnega pastirja spoštovati in njegovim ukazom se pokoriti, ker je župnik prva duhovna oblast v župniji...«

(Datum). Pozdrav! N. N., župnik.

Po božji previdnosti je prišlo to pismo nam v roke, da vidimo vendarle enkrat pravi obraz nekaterih gospodov, ki jim je politika več, kakor sv. vera in katerim je agitacija lepši stan od duhovniškega. Po tem razkritju ne morejo več trditi, da ne zlorablajo svoje duhovne moči za klerikalno politiko!

Hotinja vas. Fv. Frančišek Asiški in klerikalni Falež. Vsak človek stremi na svetu, da dobi za svoje delo plačilo, vrhu tega pa še pohvalo. V tem posebno ne zaostajajo g. poslanci SLS. Narodni poslanec in posestnik v Hotinji vasi g. Falež še do danes za svoje »velike zmožnosti« ni bil deležen te milosti. To pa zato, ker je on pri klerikalni stranki samo peto kolo in dobi le drobtinice, ki ostanejo njegovemu vrhovnemu poglavarju Bežikovemu Tuneku (domače ime doktorja Korošca). Da bi zamogel priti do svojega zasluženega križca, je istemu pripomogel agent. Prodal je g. poslancu svetlikajoč križec Sv. Frančiška Asiškega s 25 mašami, ki bi se naj brale za njegovo pogrešno politiko. Toda bridko so bili g. poslanec razočarani, ko so zvedeli, da je vse skupaj navaden »švindel«.

Biserjane. Nekdo se je izrazil, da nekatere hiše v naši vasi ne stoje na dovolj trdnih temeljih. Ko so to Biserjanci zvedeli, so se začuden med seboj spogledali. Vsak je obhodil svojo hišo in z zadovoljstvom ugotovil, da še ima vse štiri ogle. Nato so še dolgo premišljevali, katere naj bi bile »slabosti« njihovih hiš, ko še stoji vendar dovolj trdno. Končno se jim je le posrečilo razvozljati to uganko. Povedal je namreč nekdo: »Naroči si »Gospodarja«, pa bo tvoja hiša najtrdnjša v vsej vasi.« — »Slabosti« nekaterih hiš v naši vasi so torej te, da nismo naročniki klerikalnih listov, ampak »Kmetškega lista«, ki pridobiva v naši vasi vedno več naročnikov.

Sv. Lenart nad Laškim. Kolo časa se vedno suče po svojem tiru naprej. Gospodarstvo se z novimi izkušnjami spreminja in postavlja nove razmere in vidike tudi pri hribovskem kmetu. Za vse to pa je treba razumevanja in pa — kar je najvažnejše — dobro izpeljanih cest. Kaka mizerija pa vlada ponekod v tem oziru, zlasti pri nas v St. Lenartu. Z dvema paroma konj se komaj spelje tovor od 600 kg. Avto-promet pa se sploh ne more vršiti, saj komaj zmaga klanec najboljši lažji osebni avto. Cesta, ki pelje skozi zloglasne »Škradenke« in skozi vas Stopce, je bila narejena v časih, ko se je iz hribov samo dol vozilo, nazaj pa malo. Zdaj pa je stvar druga. Vedno več se kupuje in naroča vsakovrstnih stvari iz mest, tovarn itd. Polagamo merodajnim krogom na srce, naj se zavzamejo za preložitev ceste na tak kraj, da se bo promet lahko razvijal sedanjim razmeram primerno!

Seja okrožnega odbora in sestanek zaupnikov SKS za mariborsko okrožje se vrši v nedeljo dne 15. aprila t. l. ob 8. uri dopoldne v gostilni Vavpotič v Ljutomeru. Dnevni red: 1. Poročilo tov. poslanca Puelja. 2. Gospodarski pregled. 3. Strankino gibanje po okrajih. 4. Slučajnosti. Ker se bo na tem sestanku obravnavalo predvsem gospodarske in organizacijske potrebe Prekmurja in Murskega polja, se vabijo in pozivajo ondodni tovariši, da se v polnem številu udeležijo sestanka. — Rajšp, t. č. predsednik okrožnega odbora.

Občni zbor okrajne organizacije SKS za srez Logatec se vrši v nedeljo dne 15. aprila ob 1. uri popoldne v Žirovnici pri tov. I. Remžgarju. Vabijo se vsi somišljeniki. Za zastopnike krajevnih organizacij je udeležba obvezna. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo strankinega tajništva, 3. predavanje g. Stanke Lenarčiča o živinski zavarovalnici, 4. slučajnosti.

Ljutomer. Dne 26. marca t. l. se je vršil pri nas dobro obiskan občni zbor krajevnih organizacij SKS v Ljutomeru ter izvolil nov agilen odbor. Navdušeno je bila pozdravljena ideja, da se skliče na Belo nedeljo seja okrožnega odbora SKS v Ljutomeru. Sklene se tudi prirediti vrlemu somišljeniku Franu Zaherlu, učitelju v p., ob priliki njegove šestdesetletnice rojstva družabni večer.

Sv. Barbara v Halozah. Ob priliki občnega zbora krajevnih organizacij Slovenske kmetijske stranke so bili v odbor izvoljeni sami naši najboljši in najvztrajnejši somišljeniki in sicer: Predsednik tov. Debelak Janko, posestnik in občinski odbornik v Medrilniku. Odbornikom: posestnika in župana Gabrovec Mihael in Petrovič Ivan, občinska svetovalca in posestnika Bukovec Andrej in Kele Mihael, občinski odborniki in posestniki Hvalec Andrej, Krajnc Ivan, Berlek Ivan, Bezjak Andrej, Jurgec Anton, Štumberger Franc in Fejfer Ivan, posestniki Krajnc Ivan, Rajh Franc, Jurgec Ivan, Orlač Mihael, Žuran Ivan, Petrovič Jožef, Belšak Anton, Rakuš Anton, Belšak Ivan, Kokol Ivan, Gabrovec Peter in Gregure Jakob; dalje viničarji Voglar Andrej, Klinc Jakob, Blas Filip, Žuran Franc, Arbeiter Franc in Kleiderič Franc.

Še z velikega kmetško-demokratskega shoda v Ljubljani.

Mnogo naših krajevnih organizacij, ki so vsled oddaljenosti niso mogle udeležiti velikega kmet. dem. shoda v Ljubljani, je pozdravilo brzojavno zborovalce, mnogo jih je pa naknadno poslalo pozdrave in izjave složnosti na naše tajništvo. — Okrajna organizacija za Poljansko dolino nam piše: »Pozdravljamo voditelje KDK in naznanjamo, da se v naši Poljanski dolini naših pet občin popolnoma strinja z delom voditeljev KDK in ga odobravamo. Obenem prosimo, da bi se priredilo tudi tako zborovanje v Črnomlju, katerega bi se udeležili vsi Belokranjci in obmejni Hrvatje. Okrajna organizacija SKS. Peter Šterk, predsednik. — Enako nam piše več krajevnih organizacij iz novomeškega okraja, ki prosijo, da se tudi v Novem mestu priredi enako veliko zborovanje Kmetško-demokratske zveze. — Op. ur. Iz vseh izjav se vidi, da je naše kmetško ljudstvo spoznalo svojo važnost v politiki in da hoče temeljito obračunati z zločinsko klerikalno politiko, ki je izstradano Slovenijo izročila za ceno policijske sablje koruptni radikaliji in centralističnemu Beogradu. Slovenska kmetška stranka bo storila vse, ne samo, da se odstrani klerikalne falotarije, ampak tudi tisti, ki jih je povzročil. Zato kmetje, širite naš »Kmetški list«, pridobivajte pristaše kmetške misli in neumorno delajte za njeno zmago.

St. Peter na Medv. selu. V četrtek dne 29. marca smo pokopali daleč naokoli znano gospo Tilko Cverlin roj. Fink, ženo župana, uglednega trgovca, gostilničarja in posestnika. Smrt nam jo je takorekoč ukradla, kajti v eni uri je bila zdrava, vesela in mrtva. Zadelo jo je kap. Kako visoko je bila spoštovana, je pokazalo ljudstvo, ko jo je hodilo kar trumoma kropiti, ob mrtvaškem odru je pa bil skoraj neprenehoma pravcati naval. Ob grobu sta se od pokojne poslovila domači župnik g. Pučnik in profesor dr. Strmšek iz Maribora; šolarji so ji pa prav milo zapeli: »Blagor ji«. Svojemu možu Ivanu je bila srčno dobra žena, otrokom — dasi mačeha — zlata mama, uslužbencem pa pravična in dobra gospodarica.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Poročati moramo žalostno novico. Od srede zvečer dalje pogrešamo uglednega posestnika, načelnika tukajšnje posojilnice, načelnika Gasilske župe jurjevške, člana Kmetijske družbe itd. g. Jakoba Nemca. Že v četrtek ga ni bilo na občni zbor Posojilnice. V petek so se podali sosedje, da ga poiščejo. Ali do danes ga še niso našli, niti ni najmanjšega sledu o njem.

Ponikva ob juž. žel. V ponedeljek dne 20. februarja t. l. se je poročil naš odlični somišljenik, ekonom g. Ivan Zdolšek, z med kmeti izredno inteligentno in agilno posestnico gospodično Elico Gril-ovo. Uvrščamo se med številne gratulante tudi mi in želimo novoustanovljeni Zdolšek-ovi družini onega temelja, ki je izvor rodbinske sreče, zadovoljnosti, blagostanja ter sto in stoletnih tradicij!

Vuzenica. Občni zbor krajevne organizacije SKS se je vršil 18. marca in je jako dobro uspel. Udeležba je bila izredno velika. Predsednik kraj. organizacije tov. Al. Grubelnik je z lepim pozdravom otvoril zbor, nakar je tov. Jakob Škrabar obširno poročal o političnem in gospodarskem položaju, o potrebi prečanske fronte in o KDK. Navzoči so navdušeno pritrjevali njegovim izvajanjem in odobravalni delo voditelja SKS tov. Iv. Puclja in voditelja kmetijskega pokreta v državi Stefana Radiča. Za njim je podal tov. Berneker izčrpno tajniško poročilo o delu krajevnega odbora in je tolmačil razpoloženje kmetijsko-delavskega ljudstva na deželi. Težko občutimo vsi zločinsko politiko beograjskih cincarjev, katere na življenje in smrt podpira SLS. Posledice so strašne, brez denarja, brez zaslužka in brez dela. Kmetija propada in narod se je odločil, da bo s krivci temeljito obračunal. Po njegovem poročilu je bil izvoljen naslednji krajevni odbor: predsednik Alojz Grubelnik, podpredsednik Ant. Pokeršnik, tajnik Martin Berneker, blagajnik Ivan Ruprecht, zaupnik Jaka Verdnik; odborniki: Strmšnik Lovrene, Ivan Škratek, Vastl Ivan, Naglič Jernej, Strmšnik Matija, Ivan Kričej, Kremzer Franc, Proje Filip, Plemen Lenart, Naglič Simon in Anton Crešnik.

Gabernik. O naši občini še niste pisali, zato Vas prosim g. urednik, za malo prostora. Vreme je slabo in blato po cestah tako veliko, da ni mogoče voziti. Sami ne moremo popravljati, a ne dobimo ničesar, čeravno plačujemo dosti za ceste. Pred volitvami so nam gospodje od SLS obetali cesto Polskava—Sv. Arh, toda po volitvah nič. — No, občinski lov ni šel pod ceno, toda zajci bodo dragi, ker je tako velika naklada. Kako daleč smo prišli, se vidi po tem, da so že začetkom marca rubili za davek, kar se še nikoli ni dogodilo. Daleč smo prišli sedaj, ko ima klerikalna gospoda od SLS vso oblast v rokah. Kdaj bodo ljudje spregledali!

Št. Jur ob Ščavnici. V predzadnji številki »Kmetijskega lista« sta bila dva članka, ki sta naše kmetijske ljudi razveselila kot vedno, če je kaj od Jurja. Inteligenca sicer malo zviška

gleda te članke, a to nam malo mar. Pišemo za kmeta, da se malo razvedri ob ugibanju, kaj pomeni to, kaj ono. Jako majhen mora biti kraj, kjer se v teku enega tedna ne zgodi nič novega, kaj se ne bi pri znamenitem Jurju, ki je zraven svoje velikosti še znan po najraznovrstnejših ljudeh. — Društvo kmetijskih fantov in deklet lepo napreduje, čeprav njih nasprotnikom žilica ne miruje. Ta nemirna žilica pri Jurju marsikomu ni po volji; a se bo že umirila in sicer tako, da sama ne bo vedela kako in kdaj. — Prejšnji teden se je peljala skozi Jurij tropa cigany, ki se je utaborila v Krabnoških šumah. Eden, ki včasih kaže dosti korajže, se jih je tako prestrašil, da je počilo 6 strelcev in bi ga cigani s praznim samokresom lahko v trčke djali, ako bi se jim ljubilo.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V četrtek, dne 29. marca se je vršil v lastnih prostorih letni občni zbor Hranilnice in posojilnice, r. z. z. o. z. Otvoril ga je mesto odsotnega načelnika g. Nemca član načelstva g. L. Ivajnsič. Konstatiral je navzočih 30 članov s 105 deleži. Tajnik g. Kocmut je prečital revizijsko poročilo člana Zadrúžne zveze iz Ljubljane. Skupni denarni promet v preteklem letu je znašal Din 3,374.152-02. Raznih podpor v dobrodelne namene se je razdelilo Din 6.035.—. Čisti dobiček znaša Din 8.025-47. Splošno se je konstatiral velik napredek posojilnice v letu 1926., ki pa se bo še zvišal v tem letu. Izvoljen je bil tudi novi član nadzorstva posestnik g. Alojzij Korošec iz Dragotincev. Pri slučajnostih opozarja član nadzorstva g. Horvat zadrúžnike glede dviganja denarja v tukajšnji posojilnici in daljnega nalaganja z višjimi obrestmi v drugih denarnih zavodih. Tega ne bi smeli delati, ker to ni v čast posameznemu zadrúžniku, da lastni denarni zavod izrablja. — H. Kr.

Na Bučki smo ustanovili Prostovoljno gasilno društvo. Dasi še nima gasilne brizgalne, je že nastopilo na dveh požarih ter se je dobro izkazalo. Sedaj se nabirajo prispevki, da bi se kupila motorna brizgalna. V ta namen bomo priredili na belo nedeljo, 15. aprila, veselico pri načelniku Kirarju. Na veselici bode svirala godba gasilnega društva iz Gamol. Preskrbljeno bode za dobro pijačo in vse drugo, kar je na veselici potrebno. Vabite se vsi od blizu in daleč, da s tem pripomorete do boljšega uspeha, ker stroški so veliki. — Pri nas imamo dve posojilnici: v Bučki in v Raduljah. Bučenska se izgovarja, da na Bučki ni vode, da je treba prej vodovod, potem šele gasilno društvo. Radulska je pa že obljubila 10.000 Din. Sedaj pa se izgovarja, da mora biti kdo drugi načelnik in pa da mora biti gasilni dom v Raduljah. Vidi se, da so to slabi izgovori. Prvič, načelnik je le toliko časa eden, dokler ni drugi izvoljen, in Bučka je na hribu ter se na vse strani vidi, ako bo kje gorelo. Navzdol se hitro pride in tudi v Bučki sami je dosti vode po vodnjakih in ložeh. S takimi izgovori se samo društvu škoduje. Kajti ono ne bode vprašalo pri komu gori, ampak kje gori ter bode nastopilo svojo dolžnost, kakor jo je že dvakrat. Inicijativo za ustanovitev gasilnega društva je dal g. učitelj Saša. Bilo je oklicano pred cerkvijo, tedaj je imel vsak priložnost priti v odbor in za načelnika. Treba je samo delati, ne pa razdirati. Saj smo vendar posojilnične rezerve vsi kmetje skupaj znesli.

Svečana proslava 60-letnice Gorkega v Rusiji. Dne 29. marca je proslavila cela Rusija 60-letnico rojstva največjega živečega ruskega pisatelja Maksima Gorkega. Obdržano je bilo neštevilno slavnostnih zborovanj, razstav Gorkijevih del in v gledališčih so predstavljali najboljša njegova dela. Maksim Gorki se nahaja v Italiji že več let, kjer si popravlja svoje zrahano zdravje.

Vprašanje.

Naš tovariš posl. Puclj je predlagal, naj bi dobivali vojaki dvakrat na teden mleko kot priboljšek ali pa kot nadomestilo za slabo meso.

Kako cena mleka pri nas pada, ve vsak kmet. V Avstrijo ga ne moremo prodajati, ker ga imajo sami dovolj, v Italijo pa tudi ne. Za slovenske kmete bi bila torej jako lepa gospodarska pomoč, če bi mogli odvišno mleko prodajati za vojaško hrano.

Poslanci SLS, med temi tudi kmečki poslanci SLS Brodar, Falez, Strcin itd. so glasovali proti temu predlogu!

Vprašanje: Zakaj so glasovali kmečki poslanci SLS proti koristim slovenskih kmetov, katere zastopajo? V okrajih, ki jih zastopata Brodar in Strcin, je ravno mlekarstvo v največji krizi! In vendar takšno glasovanje!

Mar niso morali kmečki poslanci SLS glasovati proti predlogu tov. Puclja zato, ker je cela SLS zaslužnjena velebrskim radikalom in morajo vsled tega braniti interese belgrajske gospode proti svoji lastni krvi?

Št. Jernej na Dolenjskem. Da bodo v Št. Jerneju dne 22. aprila t. l. občinske volitve, da je Vale pomagal sestavljati kmečko listo in da je Pirl sestavil svojo listo, je vse sveta resnica in vé to vsak občan širne šentjernejske občine in gotovo ni bilo potrebno, da še posebej to prinese svetovni list »Domoljub«. Hudo grda laž v tem »Domoljubu« pa je stavek, ki pravi, da se sramujemo svojega imena. — Ko smo vas pri zadnjih občinskih volitvah pošteno nabrisali vkljub vaši domišljiji, da vas ne bomo, se je imenovala l. skrinjica »Kmečko-delavske stranke« in tako se imenuje še danes. — Zaenkrat vam torej priporočamo, da v vašem svetovnem listu »Domoljubu« molčite, ker sicer bi morali tudi mi objaviti obnašanje in delovanje gotovih vaših organizatorjev in prvakov, nad katerim se zgražajo celo vaši najvernejši klerikalci in najzvestejši pristaši. Dosti je, da se za take klerikalne nedostojnosti vé v šentjernejski občini, ni pa potreba, da izve to celi svet. — Če vam pa je drago, pa izzivajte naprej, rađe volje vas bomo potem razkrinkali do golega. — Najbolj klerikalna občina v bližnji sosesčini je plačevala lansko leto 525% občinske naklade, šentjernejska pa, ki je v rokah teh preklicanih, pa vendar poštenih samostojnežev, pa samo 90% in letos samo 75%. Prebrisani šentjernejski kmet in obrtnik, pa naj bo klerikalec ali pa naprednjak, pa dobro vé, da je bolje plačati 75 Din kot pa 525 Din in zato bo volil 22. aprila može, ki so si zaupanje že zaslužili, ne pa stranke, ki je vse zaupanje v Št. Jerneju že davno zapravila.

Sadjarski odbor za okraj Radovljica priredi tekom meseca aprila t. l. štiri celodnevne poučne tečaje za precepljanje in oskrbovanje sadnega drevja in sicer: dne 11. aprila v Stari Fužini v Bohinju v sirarni, dne 15. aprila v Novi vasi (občina Lesce) pri »Kralju« in na Jesenicah v obč. posvetovalnici, 22. aprila pa v Dovjem v šoli. Podajal se bo najpotrebnejši teoretični in praktični pouk. Vabijo se vsi interesentje, posebno pa mlajši posestniki in mladeniči k obilni udeležbi. Priporoča se, da prinese vsak udeleženeec seboj cepilno orodje, oziroma vsaj oster nož. Vsak tečaj prične ob 8. uri predpoldne. — Sadjarski odbor za okraj Radovljica.

NOVICE IN RAZNO

Izseljeniška kvota za Ameriko. Ameriški konzulat v Beogradu je obvestil ministrstvo za socialno politiko, da se bo našim državljanom tekom leta 1928/29 izdalo 142 kvotnih vizumov na nove in 31 vizumov na poprej izdane potne liste, ki se nahajajo pri konzulatu. Odlok o prošnjah za kvotne vizume bo izdal Izseljeniški komisariat.

Naša emigracija v januarju 1928. Po statističnih podatkih izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo v januarju iz naše države 1192 oseb napram 982 v januarju lanskega leta, torej 210 več. Iz Hrvatske in Slavonije se je izselilo 385, iz Dalmacije 318, iz Vojvodine 185, iz Slovenije 148, iz Srbije 97, iz Bosne in Hercegovine 41, iz Črne gore 18 oseb. Od teh je bilo 59% poljedelcev. V Argentino je odšlo 639 naših izseljencev, v Zedinjene države 276, v Urugvaj 81, v Kanado 73, v Avstralijo 69 itd. Vrnilo se je v januarju 252 oseb.

Oblastni odbor mariborski bo zgradil, kakor poročajo listi, v Rogaški Slatini še letos novo moderno poslopje za kino-predstave in druge zabavne in veseljaške prireditve. Nimamo nič proti, če poskrbi oblastni odbor za zabavo in razveseljevanje raznim gospodom ministrom in drugi visoki gospodi, ki se pridejo po trudapolnih in napornih časih pomladanskega in poletnega dela (!) odpočivati v Rogaško Slatino, vendar pa pripominjamo, da je značilno za klerikalno stranko, da se to dela v času, ko se ukinja srednja kmetijska šola v Mariboru. To šola je s težkim trudom dosegel tov. Pucelj, ko je bil v vladi, klerikalci pa so jo odpravili in zidajo za to za gospodo — kino. Pa naj še kdo reče, da ne skrbi SLS za kmetat!

Razdeljevanje koruze. Iz več krajev nam prihajajo pritožbe, da se koruza, ki jo pošilja oblastni odbor v podporo onim krajem, ki so bili uničeni po toči, ne razdeljuje potrebnim, ampak se pri tem gleda v prvi vrsti na strankarsko pripadnost. Ker bodo naši oblastni poslanci podvzeli vse potrebno, da se vsaka zloraba odpravi, zato prosimo, da nam iz vseh krajev, kjer se je koruza delila, pošljete točne podatke, kdo je koruzo delil, če se je delilo pristransko, kdo jo je dobil, ki ni potreben, in kdo je ni dobil, pa je potreben. Popišite natančno postopanje dotičnika, ki je delil, podatki naj bodo tako točni, da bodo tudi pri sodišču držali. Iz nekaterih občin že imamo podatke, ki vzbujajo sum, da se dela tudi drugod tako. Tu se mora napraviti red, če ne bo šlo z lepo, pa z grdo.

Na Bučki smo tudi dobili pol vagona koruze. Pred cerkvijo je bilo oklicano, da bode po Din 1-50 za 1 kg, z vožnjo Din 1-75, sedaj smo jo morali plačati po Din 2-20 za 1 kg. G. župan pravi, da je moral plačati nekaj nad 800 Din ležarine od vagona, ker je stal 4 dni na postaji Videm. Iz tega vagona je dobila občina Kostanjevica polovico, občina Bučka pa pol. Kostanjeviška občina je dobila pravčasno avizo, Bučka pa ne. Župan pravi, da bode zahteval povračilo, vendar ni verjetno, da bi uspel. Kaj je nam za storiti v tem oziru, da dobimo škodo povrnjeno?

Prijet nevaren vlomilec. V petek 30. p. m. so orožniki aretirali v Zidanem mostu nevarnega vlomilca in tatu Ivana Zakošek-a, pristojnega v Blanco pri Rajhenburgu. Vlomilec je že od 1920. leta naprej kradel in izvršil vlome po raznih krajih Slovenije. Skrival se je z 20 imeni. V vsakem kraju si je nadel drugo ime in se tako spretno izogibal roki pravice. Toda vsaka reč le en čas trpi in tako tudi Zakoškova prostost. Odgovarjal bo za okrog 30 raznih vlovov in tatvin.

Vesele velikonočne praznike in obilo lepo baryanih pirhov želimo svojim staršem, bratom in sestram, posebno pa slovenskim dekletam, katere smo prav težko zapustili za praznike preteklega leta in odpotovali v daljni kraj preko albanskih gora. Podpisani služimo v 46. peš. polku v Bitolju: Ivan Šteblaj, Glince pri Ljubljani; Joško Bitene, Kranj; Miha Potočnik, Kranj; Stanko Oman, Kranj; Janez Strniša, Predvor pri Kranju; Johan Novak, Vnanje gorice pri Ljubljani; Bolči Vidmar, Črna vas pri Ljubljani; Joško Bokal, Dol pri Ljubljani; Ivan Žagar, Ižka vas pri Ljubljani; Franc Mavec, Tomišelj pri Ljubljani; Janez Kumše, Vrbljenje pri Ljubljani; Albert Golmajer, Radovljica; Ivan Petelin, Goričica pri Ljubljani; Janko Brtoncelj, Škofja Loka; Anton Vrenjek, Glince pri Ljubljani; Jernej Šebenik, Notranje Gorice pri Ljubljani. — Kmetijski list, ti mili glas, ti edini si za nas! — Zdravo!

Ljubljana. V petek 23. marca je na diskusijskem večeru kraj. org. SKS predaval tov. Miloš Štibler o zanimivi temi »O temeljih združništva«. Predavanje je bilo vseskozi zanimivo in strokovno temeljito naštudirano. Je bilo kot nekako dopolnilo k predavanju tov. Trčka, ki nam je podal temo: »O slovenskem združništvu«. Po predavanju se je razvila obširna debata, ki je pokazala, kako važna in potrebna so podobna predavanja.

Ljubljanska kmetijska podružnica je priredila 29. marca celodnevno tečaj za precep-ljevanje sadnega drevja. Tečaja se je udeležilo nad 40 članov. Tečaj je vodil strokovni tajnik g. Kafol, ki je s poljudnimi besedami in na zelo praktičen način prikazal razne načine cepjenja, za kar so mu udeleženci lepo zahvalni. Praktičen pouk se je vršil na vrto-vih g. Plevčika in vzgojevališča Rakovnik.

Volitev župana v Sodražici. 27. marca se je vršila v Sodražici volitev župana. Potom žreba je bil izvoljen g. Evgen Ivanc za župana, za podžupana pa Jože Oberstar. Ostali svetovalci so sledeči Ivan Kovačič, Sodražica; Alojz Arko, Vinice; Alojz Ambrožič, Zamostec; Jože Arko, Lipovšca; Alojz Gnidica, Sodražica; Ivan Gregorič, Podklanc; France Pirč, trgovec, Žimarice.

Srednja kmetijska šola v Mariboru se ukine in prenese — najbrže z vsem inventarjem, ki se da premakniti — v Bukovo pri Negotinu. Tako bodo imeli Srbi dve srednji kmetijski šoli, Hrvati eno, Slovenci pa — nobene in to po krivdi klerikalcev. Ne bo dolgo, ko bo prišlo tako daleč, da bomo Slovenci brez lastnih kmetijskih strokovnjakov in bomo morali sprejemati v srbskem jeziku pouk o cepljenju, živinoreji itd. po zaslugi klerikalcev od tistih, katere so ravno klerikalci vedno predstavljali Slovincem — kot balkanske barbore in njih jezik za turško mešanico.

Strašen čin blaznega sina. V vasi Moščenicka Draga blizu Reke je Aleksej Desković, ki je znan kot blaznež, nekje iztaknil revolver in brez razloga pričel streljati na svojo mater, brata in očeta. Očetu se je posrečilo pobegniti in uiti smrti, dočim sta mati in brat obležala mrtva na tleh. Blaznež je za tem oddal še sam sebi par strelcev v sence in se zgrudil tudi on mrtev na tla.

Strašna nesreča delaveca. V neki tovarni v Subotici se je dogodila pretekli teden težka nesreča. Delavec Ivan Baudin je po nesreči prišel med stroje in ga je kolesje popolnoma strlo in zmrcvarilo. Drugi delavec, ki je nesrečo opazil, je sicer stroj ustavil, toda bilo je že prepozno. O nesreči so takoj obvestili delavčevo mater in ko je ta videla razmesarjeno truplo svojega sina, je znorela.

Otrok, ki živi že 6 let v hlevu pri živini. Orožniki z Rovt pri Logatcu so izvršili te dni v oddaljeni vasi Hlevni vrh pri posestniku Kavčiču preiskavo, da ugotovijo, kaj je resnice na raznih govoricah, ki krožijo po okolici o otroku, ki prebiva v hlevu pri živini. Ko so stopili orožniki v Kavčičev hlev, so v resnici zagledali v stelji med živino 6-letnega dečka, pokritega s ponošenim suknjičem. Poleg njega je ležala skodelica, iz katere je ravno jedel. Na vprašanje, zakaj ga drže v hlevu, je oče odgovoril, ker je hotel biti Matiček, tako je dečku ime, vedno nag in je povzročal razne neprilike. Deček že od rojstva ne govori ničesar. Poleti leta nag okrog, na večer pa pride v hlev, kjer si v stelji napravi ležišče. Mati je pripovedovala, da je vzrok dečkove nenormalnosti in nemosti najbrže to, ker se je ona silno prestrašila v šestem mesecu dojenja, ko je nekega dne treščilo v cerkveni kozolec. Kmalu za tem je mati opazila na otroku gotove spremembe in dečko ni nikdar spregovoril »mama« ali »ata«. Da leži v hlevu, ni sicer nič posebnega, kajti na kmetih imajo še v mnogih krajih hlapci in tudi domači sinovi napravljene postelje v hlevih.

Prva žena minister umrla. V Kodanju na Danskem je umrla pred tednom dni gospa Nina Bang, prva žena na svetu, ki je dosegla ministrsko čast. Kot članica socialnodemokratske stranke je bila l. 1918 izvoljena v parlament, a 1924. je prevzela v tedanji socialistični vladi prosvetno ministrstvo in ga vodila tri leta.

Umrl je v Splitu veliki narodni boritelj in bivši podpredsednik vlade Juraj Biankini v 81. letu starosti.

Občinske volitve v Črnomlju. V nedeljo, dne 25. marca so se vršile občinske volitve v Črnomlju, ki so ponovno dokazale, da Belokrajina odklanja klerikalno jerobstvo in njihovo cigansko gospodarstvo. Občina je ostala trdno v rokah kmetsko-demokratske zveze, ki je dobila skupno 10 odbornikov, a klerikalci le 5 in 2 Deltarjeva lista.

Na klerikalno gospodo potrebno vprašanje. Nasilni klerikalizem je hotel razpustiti komaj izvoljeni Ljubljanski občinski odbor. Uvidevna SDS je ponudila klerikalcem, ki hodijo z vero in križem po političnem bojnem polju, kompromis. Na »katoliški« podlagi zgrajena SLS, ki ima z vero in cerkvijo pridobljeno politično moč, je kompromis sprejela in napravila v ljubljanski občini z »brezversko« SDS zvezo. Kaj bo zdaj z vero in cerkvijo?

Žalostna smrt delaveca v Gorjancih. V soboto, 24. marca se je dogodila smrtna nesreča ali nameravan uboj, to bo pojasnilo sodišče, ob priliki izplačevanja delavcev pri parni žagi v Gorjancih. Upravitelj žage Zemljak je po dovršenem izplačilu delavcem zasljal zunaj par strelcev. Pograbil je revolver in skočil med gručo delavcev, ki so stali nedaleč od žage in vprašal, kdo je streljal. Kmalu se je vnel prepir med njim in delavcem Antonom Gazvodo. Delavec je pobegnil, a Zemljak ga je dohitel in ustavil. Počil je strel in ubogi delavec se je smrtno zadet zgrudil na zemljo. Oblasti so uvedle preiskavo.

Močni potresni sunki v južni Evropi. V dneh 26. in 27. marca so po vseh krajih južne Evrope občutili močne potresne sunke, ki so ponekod napravili tudi občutno škodo. Najjačji potres je bil v Italiji, kjer je v mestu Vacazzo porušil mnogo hiš. V Vidmu v Gor. Italiji je zahteval potres 12 človeških žrtev. Tudi v naši državi smo čutili potresne sunke, toda škode ali nesreče ni nikjer povzročil.

Dve težki nesreči pod vlakom. V sredo, 28. marca t. l. je vlak, ki vozi iz Subotice, povozil vojaka Mihaela Takača in ga prerezal na dvoje. Vojak je po nesreči padel z vagona. Slična nesreča se je dogodila tudi pri postaji Horgoša v Vojvodini neki ženski, ki je po nepredvidnosti padla pod vlak.

Strokovna šola za tihotapce. Ta šola se je že pred več leti ustanovila v Ameriki, kjer najbujnejše cvete tihotapstvo z alkoholnimi pijačami. Šolo za strokovno izobrazbo tihotapcev so vendarle oblasti pred par tedni razkrile v Chicagu, čeprav je bilo vsakemu učencu strogo zabranjeno, držati jo v tajnosti. Šolo so ustanovili tihotapeci sami. Kot profesorji so poučevali stari preizkušeni tihotapeci. Poleg pouka o izdelovanju alkohola in raznih likerjev so poučevali tudi o lepem vedenju, angleški jezik in slične prepotrebne stvari za dobrega tihotapca. O šoli so doznali policijski organi šele, ko so aretirali 19letno krasotico Filipsovo, katera je izjavila, da je poslušala šest mesecev predavanja v omenjeni šoli. Po njenem zatrjevanju je šola zelo koristna, kajti ona je s tihotapljenjem alkohola zaslužila nad 100 dolarjev tedensko, kar je spričo velike nezaposlenosti zelo lep zaslužek za siromake.

Psi in mačke v nebesih. V cerkvi sv. Nikolaja v Liverpoolu je pridigoval pred nekaj dnevi pastor Peter Green iz Manchestra o tem, da imajo tudi živali dušo. Svoja izvajanja je končal s sledečimi besedami: »Gotov sem, da se nižje živali še niso razvile do lastne osebnosti ali lastne duše. A prav tako sem prepričan, da so neki psi in mačke, ki sem jih v življenju srečal, to stopnjo dosegle. Nočem reči, da pridejo kar v nebesa, a nič se ne bi začudil, če bi nekatere med njimi v nebesih srečal.«

Vas brez žen. V Irski so te dni izvršile oblasti splošno ljudsko štetje. Kot najzanimivejše iz tega štetja prinašajo časopisi podatke iz male vasi Bret, katera ima to posebnost, kar menda nima niti en kraj na svetu, to je, da živi v njej samo ena žena. Vse gospodinj-ske posle, katere navadno vrše žene, izvršujejo v tem nenavadnem mestu moški sami.

Kadar klerikaleci z radikali vladajo. V obeli slovenskili oblastili obstoja 70 obrtno-nadaljevalnih šol. Te šole se vzdržavajo iz podpor oblastnih skupščin in Zbornice za trgovino in obrt in iz državne podpore. Finančni minister je kredite za obrtno-nadaljevalne šole, kateri so odobreni od oblasti v znesku 450.000 Din, zmanjšal na 260.000 Din. Državna podpora za Slovenijo pa znaša 100.000 Din, dočim je za Srbijo določenih 6 milijonov dinarjev, čeprav je tam obrt polovico manj razvita. Živijo dr. Korošec.

Mizarska stroka bo na letošnjem Ljubljanskem velesojmu od 2. do 11. junija zastopana v posebni skupini kot samostojna razstava. V Sloveniji smo lahko ponosni na nagli razvoj domače lesne industrije in obrti, zlasti našega pohištvenega mizarstva. To vejo slovenske obrtne in industrijske produkcije upoštevajo vse pokrajine naše države, treba pa je, da se ta glas o naši zmožnosti še bolj utrdi in razširi tudi preko meja države. Uprava velesojma bo privabila z obsežno propagando na obisk veliko število interesentov iz cele kraljevine in sosednih držav. Zato je potrebno, da sodelujejo kot razstavljalci prav vsi naši mizarski obrati, da bo razstava nudila celotno sliko in tako dosegla svoj namen v korist vsakega poedinca. Naj se naši mojstri zavedajo pomena te velikopotezno zasnovane akcije v procvit njihove stroke in se, v kolikor to še niso storili, čimprej odzovejo povabilu na udeležbo. Ta razstava bo ostala tudi po zaključku velesojma. Tako bo udeležencem te razstave dana možnost, da tudi preko leta pokažejo občinstvu svoje izdelke, nudeč jih v nakup, kar jim je sedaj vsled pomanjkanja izložbenih oken povečini nemo-góče. Uprava velesojma bo na primeren način skrbela za stalen obisk interesentov ter trdkam na ta način prinašala nove zaposlitve in jim širila krog odjemalcev. Mizarski obrati naj se torej v njih lastnem interesu čimprej prijavijo uradu velesojma v Ljubljani.

Človek-ptica. V Parizu je predvajal pred velikansko množico ruski inženjer Viktor Dybovski letanje s svojim novim izumljenim aparatom, ki posnema natanko letanje ptičev. Njegovo 70 kg težko letalo ne potrebuje motorja. Zadostuje moč človeških rok in nog. Leti pa človek lahko prav toliko časa, kolikor gre peš. Obenem se manj utruji in naredi v višini 1000 m od 25 do 40 km na uro! Dybovski se vleže v okvir svojega letala in mu privežejo na roke in noge aluminijeve peroti. Za dviganje in spuščanje niso potrebne nobene priprave ali letališča. Krilati človek lahko pristane povsod, kjer hoče.

Dve novi naši podmornici. Za časa velikonočnih praznikov bosta prispeli iz Anglije dve novi podmornici, kateri je naša vlada naročila v angleških arzenalih.

Nov poizkus poleta iz Evrope v Ameriko. Nemški kapetan Köhl bo te dni poskusil preleteti iz Evrope v Ameriko. Pripravil je posebno močno letalo »Bremen« in odletel bo najpreje na Irsko, kjer bo počakal ugodnega vremena, nakar se bo dvignil za Ameriko. Zanimivo je, da so se dosedaj vsi poskusi preleteti iz Evrope v Ameriko ponesrečili in so letalci brez sledu izginili kot žrtve oceana, dočim se je dvema ameriškima letalcema posrečila obratna pot iz Amerike v Evropo.

Jaki potresi v Turčiji. Iz Turčije javljajo o močnih potresnih sunkih, ki so se pojavili zlasti v okolici mesta Smirne. Mnogo hiš je porušenih in preko 30 človeških žrtev.

Sedem milijonov rubljev za mlino v Rusiji. Po predlogu ljudskega komisarijata za trgovino je sklenila ruska vlada, da bo izdala 7.100.000 rubljev za gradbo mlinov, od teh 5.400.000 rubljev v osrednjih in vzhodnih pokrajinah prostrane države. Dela naj bodo dokončana do konca letošnjega leta. Stroje in opremo bodo kupili večinoma v inozemstvu. Zlasti veliko beremo v zadnjem času o čeških pošiljativah v Rusijo.

Anton Novačan: Herman Celjski. Drama v petih dejanjih. (Celjska kronika. Dramatski mozaik v treh delih. I. del.) 1928. Izdala in založila »Tiskovna zadruga« v Ljubljani. Strani 112. Cena broširani knjigi 40 Din, v platno vezani 48 Din. — 112 strani obsegajoča knjiga je izšla v lični in okusni opremi. Naroča se v knjigarni »Tiskovne zadruge« v Ljubljani oziroma v Mariboru.

Novi Prelesnik.

Kmet Ivan Selan — ponarejevalec bankovcev.

Nedavno so orožniki v Št. Vidu nad Ljubljano aretirali Ivana Selana, posestnika iz Suhadol pri Mengšu, radi razpečavanja ponarejenih 100-dinarskih bankovcev.

Selan se je pripeljal s kolesom v Št. Vid ter hodil iz trgovine v trgovino, iz ene gostilne v drugo in plačeval male zneske s stodinarskimi bankovci in jih tako zamenjaval. Pri tem poslu se je vedel silno nervozno in bil tako razburjen, da so se mu kar roke tresle. To dejstvo je seveda mnoge trgovce in gostilničarje začudilo in postali so pozorni na kupea in gosta. Opozorili so orožništvo, ki je res ugotovilo na enem razpečanem bankovcu falzifikat ter začelo takoj zasledovati tuja. V Cirmanovi trgovini so ga aretirali. Spočetka je Selan trdil, da mu je dal bankovce neki Hrvat. Toda po daljšem zasliševanju je mož priznal, da je bankovce delal sam. Zlasti še, ker so orožniki že med tem izvršili preiskavo

na Selanovem domu.

Tu so našli orožniki razne stekleničice kemičnih barv, škatlo s čopiči in risalnim papirjem, risalno orodje itd. V drugi podstrešni sobi so našli fino izdelane risbe raznih stavb, zemljevidov itd. Dobili so tudi več pol papirja, iz katerih je Selan delal bankovce in celo skrinjco učnih knjig. Vse najdene predmete so orožniki zaplenili.

Velik kmetijski talent.

Pri zasliševanju je Selan izjavil, da je vedno imel veliko veselje za risanje in matematiko. Cele noči je predsedel pri knjigah in študiral. Kakor hitro je zvedel o kaki novi poljudno pisani znanstveni knjigi, jo je takoj naročil in preštudiral. Ker je kmetijstvo v strahoviti krizi, je zabredel v dolgove. V celoti je bil dolžan okrog 6000 Din. Rad bi se dolga znebil, toda posojila ni mogel dobiti nikjer. Začel je misliti o tem in prišel na idejo, da izkoristi svoje izredne talente tudi v svoj prid. Nakupil je razne kemične barve in začel poskušati z izdelovanjem 100-dinarskih bankovcev. Prve poskuse je sežgal, ker so bili preslabo izdelani, kasnejši primeri so pa že tako dobro izpadli, da jih je pričel razpečavati. Kakor pa je bil mož spreten in sposoben v risanju bankovcev, tako pa je bil neroden v razpečavanju in v par dneh so ga že aretirali, kar smo uvodoma omenili. Po lastnih izjavah je izdelal samo 40 komadov po 100 Din, a razpečal jih je komaj polovico. Selan čaka v ljubljanskih sodnih zaporih na pomladansko poroto.

ZATO

da boste sveži in zdravi, kupite prvovrsten pridatek h kavi ter zahtevajte povsod

KOLINSKO CIKORIJO

ki daje kavi fin okus, barvo in izdatnost. Pri nakupu pazite, da dobite samo prave takšnele zavitke:

Delavnica Petra Velikega v Zaandamu na Holandskem, kjer se je car Peter Veliki učil tesarstva, je pogorela ob požaru, ki se je vnel v bližnji tvornici. Navzlic takojšnjemu nastopu gasilcev niso rešili niti ene deske.

Ponarejalci dolarskih bankovcev na Rumunskem. Bukareštanska policija je aretirala večjo družbo, ki je ponarejala dolarske bankovce. Med njimi sta tudi dva znana odvetnika. Možeje so imeli pri svojem poslu posebno metodo. Nakupovali so bankovce po 1 in po 5 dolarjev, pa so pritiskali ednicam po dve ničli, tako da so jih spreminjali v bankovce po 100 oziroma 500 dolarjev. Še preden so utegnili s svojimi izdelki v javnost, jih je policija vtaknila pod ključ.

Opozarjamo vse živinorejce in posestnike goveje živine, konj in prašičev na današnji oglas »Govedomedike«, jugoslovanske razpošiljalnice zdravil za govedo, konje in prašiče, iz lekarne »Pri sv. Antonu« v Mariboru, Kopaljska ulica 11.

Naše vstajenje.

Pomlad budi in oživilja celo naravo k novemu življenju iz trdega zimskega sna. Pod vplivom toplega pomladnega solca se začne gibati novo življenje v gozdovih in na travnikih, na njivah in po sadovnjakih. Vse klije in riže na dan k solcu, k toploti, v življenje.

Velika noč je praznik zmage življenja nad smrtjo. »Premagana je smrt, trohnoba« — pojo v cerkvah in zvonovi pojo še enkrat tako lepo kakor navadno ob zmagoslavni pesmi vstajenja od mrtvih. Na cvetno nedeljo blagoslove v cerkvah prvence pomladnega rastlinstva, za Veliko noč pa se obdarujejo ljudje s pisanimi pirhi, kajti jajce pomeni izvor življenja.

Spomladi se čuti tudi človek nekako novega, krepkega, prerojenega. Mraz in zima morita človeka in ga upogneta, pomlad pa ga dvigne in poživi in okrepi. Hrbet se vzravna, roke se razklenejo in čutijo novo moč, v glavi pa se rode nove in sveže misli.

Vstajenje in prerojenje — te misli tudi nas krepe in bude na novo, sveže delo. Danes vstaja in se preraja tudi slovenski kmet, da se otrese z novo, poživiljeno močjo trohnobe in smrti, da zvali raz sebe težko skaló smrti, ki jo je nanj zavalila pokvarjena gospoda, da ga zapre v temo smrti in groba, kakor je pokvarjena izraelska gospoda hotela uničiti Odrešenika in Oznanjevalca Miru, Pravice in Resnice.

Stoletja in stoletja je tiščala kmet težka skala grajščinskega in plemenitaškega suženjstva in še danes ga davi in pritiska ob zid še težja skala modernega velekapitala. Gospoda vseh vrst se veseli in

raduje in vali na zatirani rod vedno nove skale. Toda pod težko skalo se probuja novo življenje, pripravljajo se sijajna zmaga zatiranega in tlačnega kmečkega in delavnega stanu!

Treba je samo nekaj solca jasne pameti in sloge in kmet in delavec bosta z združenimi močmi premagala smrt in trohnobo, v kateri sta dremala dolga stoletja. Takrat bo naš dan, dan naše zmage, dan našega Vstajenja!

RAZUMNA UPORABA.

Če želite „RADION“ popolnoma izkoristiti, pazite, kako ga uporabljate. Ne pozabite na prvo pravilo:

„RADION“ je treba v mrzli vodi raztopiti.

Le tako razvija „RADION“ vso svojo moč in pere zares „sam“.

To pravilo je sicer enostavno, toda ravno zato ne smete pozabiti.

„RADION“ v mrzli vodi raztopi!

Tedenski koledar.

- 8. aprila, nedelja: Velika noč.
- 9. aprila, ponedeljek: Veliki ponedeljek.
- 10. aprila, torek: Ecehiel.
- 11. aprila, sredo: Leon.
- 12. aprila, četrtek: Julij.
- 13. aprila, petek: Hermen.
- 14. aprila, sobota: Tiburcij.

Sejmi.

- 11. aprila: Fram.
- 12. aprila: St. Jernej, Nova cerkev.
- 13. aprila: Loka pri Zusmu, Ljutomer.
- 14. aprila: Dobje.

Naročniki

v področju pošt črk D, F, G, H, I, ki še niste poravnali naročnine za lansko leto oziroma letošnje leto, ste bili pretekli teden od uprave pisemno opomnjeni na plačilo. Kdor se ne bo opominu pravočasno odzval, se mu bo pošiljatev lista seveda ustavila. — To velja za vse prizadete, da ne bo kakih nepotrebnih reklamacij. — Upravništvo.

PODLISTEK.

V odvisnosti od gospode.

Povest.

Napisal Franc Tovornik, kmet.

(Nadaljevanje.)

»Turki so samostan oplenili in požgali. Menihe so pomorili ali odgnali v sužnost.«

Tako jim je pripovedoval mož, nakar so samostanci zasedli konje in odjezdili. Gašperja in Pavleta pa sta dva hlapca privezala vsak za eno sedlo. Peš sta siromaka morala hoditi za drugimi, ki so jezdili.

Gori v pečinah nad Gračniškim mlinom so glasno skovikale sove, ko so jo mahali proti Jurkloštru. Gračnica pa je šumela svojo znano pot po skalovju dalje in dalje proti Rimskim Toplicam.

V srcih je bilo vsem nekako tesno. Gašpar je mislil samo kako bo maščeval nocojšnje udarce. Še nikomur ni popolnoma ostal dolžan, tudi samostancem ne bo.

Pavle je razmišljal, ali ne bodo morda ti dogodki preprečili, da se vzameta z Julčko. In nocoj je bila radi njega še ona tepena! Pa tako grdo jo je sramotil! To ga je veselilo, da se je ona oskrbniku tako hitro in primerno odrezala.

Z žalostjo se je spomnil svojega brata, ki je pri tem menda glavni krivec. In pa tisti predikant Zolovič. Tako hudo mu je bilo pri srcu, da so mu solze prišle v oči. Ni jih za-

drževal, saj jih ponoči nihče ni videl. Podnevi bi jih mogoče zadrževal, ker bi ga bilo sram. Ko se mu je tako srce olajšalo, je pričel sam zase moliti.

Dasi — kakor smo slišali — ni bil na oči pobožen ter je na vso moč črtil tisto hinavsko navidezno pobožnost, je v svojem srcu veroval v Boga, v tistega Boga, ki je in bo bolj pravično sodil, kakor je hinaveem in farizejem ljubo.

Pokrepčan na duši in potolažen v srcu je prišel do samostana. Oskrbnik Gall ju je dal zapreti v ječo. Hlapcem je naročil, naj oskrbijo konje, sam pa je šel v sobo, v kateri sta bila prior in gospod Laški. Z smehljajem na ustnih je vstopil. Predno je sam pozdravil, je gospod Laški zaklical:

»No, si bil zopet tepen?«

»Ne, nocoj so bili pa drugi. Imenitno smo jim skazili večer. Terice so imeli. Pri Kačunu. Tam, kjer je doma Pavletova punica. Ravno so bili najboljše volje, pa smo jih razgnali.«

»Ali niste nobenega prijeli,« vpraša prior.

»Smo! Pavleta in Goršekovega hlapca Gašparja smo pripeljali, sta že v špekamri. Pa kaka je tista punica! Vrag, to je celo gnezdo puntarjev!«

»Daj, pripelji gor tista dva, da jih vidimo, kaki so.«

Kmalu je pripeljal jetničar v sobo Gašparja in Pavleta. Gašpar je stopil naprej s trdim korakom in sovražnim pogledom na gospode. Pavle pa plaho in s povešenimi očmi.

Gospod Laški oba malo časa opazuje. Takoj je videl, kako sta stepena. Obleka se ju je

po zadnji plati kar držala, ker je bila prilepljena s strjeno krvjo. Tudi po licu je bil posebno Pavle ves krvav. Poznala se mu je brazgotina, ki mu jo je vsekali Gall s konjskim bičem. Sam Bog mu je menda vdihnil, da je ogovoril priorja s Pilatovimi besedami, kažoč na mladeniča:

»Glej človek.«

Priorja so te besede presunile, ker je mislil, da mu očita rabeljstvo nad nedolžnim človekom, kakor so tudi Kristusa po nedolžnem mučili. Malo je pobledel in ukazal naj spravi ujetnika nazaj v ječo in naj se njima dajo odeje.

Oskrbnik se je čutil nekako osramočenega ter se je takoj poslovil in šel spat.

Tudi priorju in gospodu Laškemu ni več gladko tekel razgovor. Gospod Laški je vedel, da je s tema dvema besedama v živo zadel gostitelja in mu je bilo žal. On je izgovoril omenjeni besedi popolnoma prostodušno. Naj manj si ni mislil, da bodo koga dirnile neprijetno. Njemu se nista fanta nič smilila, čeprav mu je bil Pavle simpatičen. Njemu je bilo usmiljenje že davno neznana stvar.

Prior se je čutil krivega, ker je dal oskrbniku dovoljenje, da je šel v Grahovše — tedaj prvokrat, ko se je pripetil slučaj, da je bil Gall tepen. Čeprav je morda zaslužil, vendar nekaznovani ne smejo ostati kriveci; preveč trpi avtoriteta samostana in njegove osebe.

Po kratkem razgovorjanju sta si tudi ta dva voščila lahko noč!

Sluge so težko čakali svojih gospodov, dremajoč v predsobi. (Dalje prihodnjik.)

NARODNI GOSPODAR

Čilski soliter in ozimne.

Izmed vseh dušičnatih gnojil, ki jih kupujemo kot umetna gnojila, je najbolj učinkovit čilski soliter. Ta vsebuje namreč 15 do 16 odstotkov dušika in sicer v obliki soliterne kisline, ki je glavna dušičnata hrana rastlinam. Tudi v gnojnici je dovolj soliterne kisline, zato deluje ta ravno tako hitro kakor čilski soliter. Rastline so namreč glede dušika precej zbirčne; ne prija jim vsak dušik, ampak samo v obliki soliterne kisline, ki jo lahko sprejemajo v se in prebavijo.

Povdariti je tudi, da učinkuje dušik predvsem na rast listov in steblovja, ki dobi bolj temnozeleno barvo in kaže bujen razvoj. Zaradi tega se tudi vsaka rastlina takoj boljše razvija, če dobi kot hrano to vrsto dušičnatega gnojila. In dejstvo je, da pri nobenem drugem umetnem gnojilu ne opazimo tak hiter učinek, kakor ravno po raztrosenju čilskega solitra. Iz tega razloga gnojimo torej z z njim posebno mlade rastline, ki potrebujejo nujno hrane za daljni razvoj; potem ga da-

jemo slabim in ošibelim rastlinam, ki se morajo čimprej popraviti in doseči druge krepke tovarišice. Setve, ki so trpele po ujmah, golomrazi, zmrzlinu in sploh po raznih vremenskih neprilikah, zboljšamo lahko samo s čilskim solitrom.

Izmed teh so zanj najbolj hvaležne ozimne, pšenica, ječmen pa tudi rž. Posebno letošnja ozimna žita ne kažejo posebno ugodno, ker jih je vsled nepokrite zemlje januar-ski in februar-ski mraz marsikje precej poškodoval. Opomoremo jim lahko samo s čilskim solitrom. Najboljše ga je čimprej potrositi kar po vrhu rastlin, še predno začnejo poganjati. Spomladni dež ga hitro raztopi in spravi h koreninam, ki ga željno posrkajo in že v osmih do desetih dneh pokažejo njegov učinek v obliki bujne rasti. Če se rastline pa že v mladosti krepko razvijajo, tedaj tudi ni nevarnosti, da bi pozneje slabo zarodile.

Čilskega solitra rabimo primeroma malo, in sicer komaj 120—150 kg na en hektar ali 70—90 kg na oral. Ker je pa tudi uvozna carina nanj ukinjena, ki je znašala Din 1:32 za kilogram, se ga dobi dandanes primeroma poceni. Povdariti tudi treba, da se je to gnojilo po vojni, predvsem pa v zadnjih letih že

precej razširilo in vdomačilo med našimi naprednimi kmetovalci, ki ga ne rabijo samo za ozimne, ampak tudi za druge kulture.

Njegova raba je kaj priprosta, treba ga je samo enakomerno trositi. Vendar ne smemo z njim gnojiti rosne ali od dežja mokre zelene rastline, ker jih tedaj nekoliko osodi. Počakaj torej, da solnce najprej posuši rastline, potem šele trosi. Ker se to gnojilo lahko navzame vlage in se potem strdi, ga hranimo na suhem prostoru in ga pred uporabo zdrobimo. Še boljše je tedaj ga zmešati s pepelom, ker se s tem osuši in ga je že lažje trositi. S pepelom pa damo zemlji še okrog 10 odstotkov kalija, kar tudi nekoliko pomaga rastlinam. — S tem gnojilom je torej vsakemu kmetovalcu dana možnost, da si zboljša svoje ozimne setve.

Zakon o neposrednih davkih. Zbirka zakonov XXII. snopič. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Strani 96. Cena s poštnino vred Din 16.—. Novi davčni zakon, ki je bil sprejet 7. februarja l. l. v narodni skupščini, je izdala Tiskovna zadruga v priročni knjižici. Ker stopi uslužbenki davek že s 1. aprilom v veljavo, opozarjamo na knjižico vse interesente.

IVAN JAX IN SIN LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 2. Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantne izvrtilice iz lastne tovarne. 15-letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“
Kolesa iz prvih tovarn: „DÜRKOPP“, „STYRIA“, „WAFFENRAD“ (orožno kolo). — Plešni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke! Cenike franco in zastoj!

Osješka livarna železa in strojna tovarna d. d., Osijek

Brzjavljavi: Olt Osijek

Telefon št. 63 in 2 89

Izdeluje:

Dvovrstne in trivrstne sijalice za koruzo, brane, stroje za robkanje koruze z eno ali več luknjami, za pogon z roko, nogo ali motorjem, slamoreznice in stroj za rezanje repe i. t. d.

Cene izredno nizke

Zahtevajte ponudbe

Kmetje, kmetice! Svoji k svojim!

Svoji k svojim! Fantje, dekleta!

BLAGO
za ženske obleke, svilenolneno in perilino, zadnje novosti — teškega izvora
Velika izbira, znano solidne cene
A. MILLAR „PIL SVOJ“
Ljubljana

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Najstarejša in vodilna tvrdka

Alfa - Separator d. d. (A. Penič)

Zagreb, Gunduličeva ul. 63
Telefon št. 24-13.

Priznana najboljša tovarna mekarskih strojev in potrebščin kakor: Originalnih Alfa-Separatorjev, Alfa-kant za transport mleka, Alfa brzoparilnih kotlov ter vseh mekarskih potrebščin.

Zahtevajte cenike!
Zastopstvo za Slovenijo:

Mlekarna Krištof
Ljubljana, Sv. Petra cesta 60.

Modni kangarni sportni ševjiot za tme obleke.
Velika izbira, ugodne cene.
A. MILLAR „PIL SVOJ“
Ljubljana

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Reg. sadr. z neomej. zav. Brzjavljavke „Kmetaki dom“. Telefon št. 2847
v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:
Posojila na vključbo, proti poročtvu ter sestavi premična in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje vloge na knjižice **6%** brez odpovedi čistih
Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.
Uradne ure:
Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 3.—4.1/2

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije. Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Sedaj

vidim, ko sem enkrat kupil, da je veletrgovina R. STERNMECKI v Celju najboljši vir za nakup sukna in kamgarna za moške obleke, volne, svile, celirja in delena za ženske obleke, platna, oksforda, modrotiska, evilha ter sploh vse manufakture, ker je vse prvovrstne kakovosti iz najboljših svetovnih tovarn in mnogo nižje cene, kakor povsod drugod. Pišite takoj po vzorce na veletrgovino

R. STERNMECKI, Celje štev. 63.

Naročila čez 500 Din poštne prosto.

Diabolo - Separator A. B.
Stockholm - Švedska.

Glavno zastopstvo:

Znak kakovosti

Ljudevit Klein

ZAGREB, Račkoga ulica 5.

Separatorji od 40 - 500 litrov, a steklom ali brez stekla, zajamčeno najostrejše posnemanje. Siroji za maslo. Mlečne posode za prevažanje mleka, iz pločevine, avinčene plombe in vse ostale potrebščine za mlekarsko.

Iščejo se zastopniki.

Iščejo se zastopniki.

la Portland-cement

v papirnatih in juta-vrečah vedno v zalogi najceneje pri

„EKONOM“

Osred. go. podarska zadruha
Ljubljana, Kolodvorska 7.

„TEŽAKOVO OLJE“

dobi se samo pri tl.:

M. TEŽAK, Zagreb, Gunduličeva 13

Navodila brezplačno!

SAMO OD 1. DO 8. APRILA

IZREDNA UGODNOST!

Otroški čevlji od 18 Din do 50 Din

Fantovski čevlji od 50 Din do 135 Din

Moški boks čevlji od 115 Din do 230 Din

Ženski spangerji, „Novost“ za to sezono 225 Din.

Ostale vrste ženskih in moških čevljev, gamaš, copat, ta k po izberi po najugodnejših cenah. Cene so pod konkurenčnimi cenami. Oglad novih fazon po izrednih cenah prost. Nakup neobvezen.

DETAJLNA PRODAJA ČEVELJ

tvrdke **CARL POLLAK -- LJUBLJANA**

Dunajska cesta 23, (dvorišče).

„Levoročni“

„Flachstep“ Cylinder

Znano je, da so najpreziciznije izdelani samo šivalni stroji znamke: „Gritzner“ in „Adler“ za dom, obrt in industrijo. Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija

le. pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Kmetje! Živinorejci! Posestniki! Obvarujte se nesreče!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, konj in prašičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja grede v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite Vašo živino s

ALMAFLOROM

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočih primerih preizkušenim zdravilom.

„ALMAFLOR“ proti konjski koki.

„ALMAFLOR“ proti sopenanju pri goveji živini.

„LA FLEUR“ proti vnetju prebavil pri govedu in proti zdrčevanju mleka pri molznih kravah.

„HALF“ proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.

„URINOT“ proti krvavemu močenju (scanja) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo prevdaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se konjaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naša zdravila zato, da mu sploh ne oboli.

Almaflor dobite v vsaki trgovini

Cena skatliji s navodilom za uporabo Din 40.--

Pristno samo s plombe.

Naša zdravila uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je že poročil in zahval.

Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA“

jugoslovanska razpošiljalnica zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarne „Pri sv. Antonu“.

Maribor, Kopališka ulica štev. 11.

Najboljše in najcenejše si nabavite vsa moška, fantovska in dečja oblačila v detajlni trgovini konfekcijske industrije

JOSIP IVANČIČ

Ljubljana, Dunajska cesta št. 7

Največja zaloga češkega in angleškega sukna.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. rač. 13.853

(Žiro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.